

KOHTLA – JÄRVE LASTEAED RUKKILILL

ÕPPEKAVA

2024

SISUKORD

I ÜLDSÄTTED.....	4
1.1 Lasteasutuse liik ja eripära.....	4
II ÕPPE-KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID JA PÕHIMÕTTED.....	5
III ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE KORRALDUS.....	7
3.1 Päevakava koostamise põhimõtted.....	7
3.2 Õppe-kasvatuseperioodi kestvus.....	8
3.3 Õppe-kasvatustegevuse kavandamine.....	8
3.4 Organiseeritud Õppe-kasvatustegevused.....	10
3.5 Erivajadustega lapse arengu toetamise põhimõtted ja korraldus.....	13
3.6 Eesti keele kui teise keele õpe.....	14
3.6.1 Eesti keele kui teise keele õppe põhimõtted ja korraldus keelekümblusrühmas.....	14
3.7 Programm „Kiusamiseks vabaks!“.....	15
3.8 Robootikategevused.....	16
3.9 Väärtuskasvatus.....	17
3.10 Tervisekasvatus.....	18
3.11 Liikluskasvatus.....	23
3.12 Lapsevanematega koostöö korraldus ja põhimõtted.....	26
IV LAPSE EELDATAVAD ÜLDOSKUSED.....	28
4.1 1 – 2 aastane laps.....	29
4.2 2 – 3 aastane laps.....	30
4.3 3 – 4 aastane laps.....	31
4.4 4 – 5 aastane laps.....	33
4.5 5 – 6 aastane laps.....	34
4.6 6 – 7 aastane laps.....	35
V VALDKONDADE ÕPPE-KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID JA SISU NING LAPSE ARENGU EELDATAVAD TULEMUSED ÕPPEKAVA LÄBIMISEL.....	37
5.1 Valdkond Mina ja Keskkond.....	37
5.2 Valdkond Keel ja kõne.....	42

KOHTLA-JÄRVE LASTEAED RUKKILILL

5.3 Valdkond Eesti keel kui teine keel.....	46
5.4 Valdkond Matemaatika.....	48
5.5 Valdkond Kunst.....	51
5.6 Valdkond Muusika.....	55
5.7 Valdkond Liikumine.....	58

VI LAPSE ARENGU ANALÜÜSIMISE NING HINDAMISE PÕHIMÕTTED JA KORRALDUS.....

61

VII KOOLIVALMIDUSKAARDI JUHEND.....

63

VIII INDIVIDUAALSE ARENDUSKAVA JUHEND.....

63

Õppekava uuendamise ja täiendamise kord.....

64

Kasutatud kirjandus.....

65

IX LISAD

Lisa 1:

Sõimerühma päevakava (kuni 3 aastased lapsed).....	66
Lasteiarühma päevakava (3 – 5 aastased lapsed).....	67
Lasteiarühma päevakava (6 – 7 aastased lapsed).....	68

Lisa 2:

Lapse koolivalmiduse kaart.....	69
---------------------------------	----

I ÜLDSÄTTED

Kohtla-Järve Lasteaed Rukkilill (edaspidi lasteaed Rukkilill) õppekava on õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument, mis on koostatud riikliku õppekava alusel. Lasteaia õppekava on aluseks õpetajatele rühma aasta tegevuskava koostamisel, õppe- ja kasvatustegevuste läbiviimisel, laste arengu jälgimisel ja hindamisel ning perede nõustamisel õppe- ja kasvatusküsimustes.

Lasteaias toimub õppimine mänguliste tegevuste kaudu eesmärgistatud tegevuskavadest lähtuvalt.

Lasteaed Rukkilill õppekava koostamisest ja arendamisest võtsid osa lasteasutuse pedagoogid, kaasates vanemaid, kooskõlastatud lasteaia pedagoogilises nõukogus ja hoolekogus ning kinnitatud lasteaia direktori käskkirjaga.

1.1 Lasteasutuse liik ja eripära

Lasteaed Rukkilill on lasteaed kuni seitsmeaastastele lastele, munitsipaallasteaed. Lasteaia haldaja on Kohtla-Järve linn. Lasteaed on registreeritud riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste riiklikus registris registrikoodiga 75002949. Lasteaed Rukkilill asub Kohtla-Järve linnas, Ahtme linnaosas.

Lasteaed Rukkilill on eesti õppekeele lasteaed.

Lasteaed Rukkilill eripära:

1. lasteaias toimub õppe- ja kasvatustegevus eesti keeles

2. meil töötavad keelekümblusrühmad (3 täieliku keelelümblusrühma ja 1 osaline keelekümblusrühm), alates 01.09.2024 töötavad meie lasteaias eesti õppekeele rühmad.

3. meil on head võimalused eestikeelse keskkonna kasutamiseks muukeelsete laste eesti keele, kui teise keele õppe toetuseks. Toimuvad ühisüritused väärtustades eesti kultuuri traditsioonilisi tähtpäevi.

4. lasteaed on liitunud „Kiusamisest vabaks!“ programmiga, mille läbi luuakse kiusamist ennetav käitumiskultuur – üksteist arvestav ja kaasav suhe, hooliv, salliv ning austav suhtumine üksteisesse.

5. peame tähtsaks ja pöörame suurt rõhku aktiivsele liikumisele ja kontaktile vaba loodusega ning selle kaudu laste arendamisele. Looduses viibimine ja liikumine, looduse jälgimine on hea meetod erinevate eesmärkide saavutamiseks.

6. meie lasteaed on avatud uutele ja innovaatilistele ideedele ning tunneme rõõmu loovast tegevusest. Hindame ja väärtustame erinevaid meetodikaid ja õpetamisviise.

7. pöörame olulist tähelepanu laste liikluskasvatusele, mis on eesmärgistatud, süsteemne ja integreeritud protsess, mille tulemusena laps omandab ohutuks liiklemiseks vajalikud teadmised, oskused ja harjumused.

II ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID JA PÕHIMÕTTED

Õppe- ja kasvatustegevuse üldeesmärk on lapse mitmekülgne ja järjepidev areng kodu ja lasteasutuse koostöös. Iga laps vajab kasvamiseks turvalist ja emotsionaalselt sooja kodu.

Üldeesmärgist lähtuvalt toetab õppe- ja kasvatustegevus lapse kehalist, vaimset, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut, mille tulemusel kujuneb lapsel terviklik ja positiivne minapilt, ümbritseva keskkonna mõistmine, eetilise käitumine ning algatusvõime, esmased tööharjumused, kehaline aktiivsus ja arusaam tervise hoidmise tähtsusest ning arenevad mängu-, õpi-, sotsiaalsed ja enesekohased oskused.

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid:

- 1.lapsed on innukad õppijad ja oskavad teha valikuid
- 2.lapsed on loovad ja julged oma ideede avaldamisel
- 3.lapsed hoolivad kaaslastest, Eestist ja keskkonnast
- 4.lapsed on huvitatud aktiivsest liikumisest ja kontaktist vaba loodusega
- 5.laste arengut toetab lasteasutuse personali ning lastevanemate koostöö

Õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimise põhimõtted:

- 1.lapse individuaalsuse ja tema arengupotentsiaali arvestamine;
- 2.lapse tervise hoidmine ja edendamine ning liikumisvajaduse rahuldamine;
- 3.lapse loovuse toetamine;
- 4.mängu kaudu õppimine;
- 5.humaansete ja demokraatlike suhete väärtustamine;
- 6.lapse arengut ja sotsialiseerumist soodustava keskkonna loomine;
- 7.lapsele turvatunde, eduelamuste tagamine;
- 8.üldõpetusliku tööviisi rakendamine;
- 9.kodu ja lasteasutuse koostöö;
- 10.eesti kultuuritraditsioonide väärtustamine ning teiste kultuuride eripäraga arvestamine;
- 11.tehnoloogiahariduse rakendamine;
- 12.liikluskasvatuse lõimimine;
- 13.muukeelsete laste toetamine.

KOHTLA-JÄRVE LASTEAED RUKKILILL

Õpikäsitlus

1. Õppimine on elukestev protsess, mille tulemusel toimuvad muutused käitumises, teadmistes, hoiakutes, oskustes jms ning nendevahelistes seostes. Laps õpib matkimise, vaatlemise, uurimise, katsetamise, suhtlemise, mängu, harjutamise jms kaudu.

2. Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja läbiviimisel arvestatakse laste eripära: võimeid, keelelist ja kultuurilist tausta, vanust, sugu, terviseseisundit jms. Pedagoogid on laste arengu suunajad ning arengut toetava keskkonna loojad.

3. Laps on õppe- ja kasvatustegevuses aktiivne osaleja ning tunneb rõõmu tegutsemisest. Last kaasatakse tegevuste kavandamisse, suunatakse tegema valikuid ning tehtut analüüsima.

4. Õppe- ja kasvatustegevuses luuakse tingimused, et arendada lapse suutlikkust:

- 1) kavandada oma tegevust, teha valikuid;
- 2) seostada uusi teadmisi varasemate kogemustega;
- 3) kasutada omandatud teadmisi erinevates olukordades ja tegevustes;
- 4) arutleda omandatud teadmiste ja oskuste üle;
- 5) hinnata oma tegevuse tulemuslikkust;
- 6) tunda rõõmu oma ja teiste õnnestumistest ning tulla toime ebaõnnestumistega.

Lapsest lähtuv õpetamine

Õppimise käsitluse aluseks lasteaias on lapsest lähtuv õpetamine ja kasvatamine, kus õppimise allikana nähakse lapse sisemist aktiivsust, mis väljendub huvi tundmisena ümbritseva maailma vastu. Tähelepanu pööratakse nii õpetamisele kui ka õppimisele.

Lapse roll lapsest lähtuva käsitluse puhul:

1. laps osaleb oma tegevuse planeerimisel;
2. laps osaleb aktiivselt õppimisprotsessis;
3. laps on uudishimulik, tunneb huvi, esitab küsimusi;
4. laps õpib erinevates olukordades;
5. laps õpib mängides;
6. laps uurib, õpib ja tegutseb koos õpetaja ning eakaaslastega.

Õpetaja roll lapsest lähtuva käsitluse puhul:

1. õpetaja püstitab pika- ja lühiajalisi kasvatustlikke ning õpetuslikke eesmärke;
2. analüüsib oma tööd lähtuvalt püstitatud eesmärkidest;
3. planeerib koostööd lastega;
4. tunneb ja analüüsib lapse arengut;

KOHTLA-JÄRVE LASTEAED RUKKILILL

- 5.annab lapsele ettekujutuse tegevuse eesmärgist;
- 6.osaleb aktiivselt õpetamisprotsessis;
- 7.uurib, õpib ja tegutseb koos lastega;
- 8.seab esikohale lapse vajadused ja huvid;
- 9.annab lapsele positiivset tagasisidet sooritatud tegevusest;
- 10.on tugev usk lapse võimetesse ja arengusse;
- 11.lähtub lapse individuaalsest arengust ja vajadusest;
- 12.suunab ja juhendab lapse mängu;
- 13.tagab lapse emotsionaalse heaolu ja motiveerib lapsi;
- 14.kindlustab lapse kaasahaaratuse;
- 15.toetab kollektiivkasvatust.

III ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE KORRALDUS, MEETODID JA TÖÖVIISID

3.1 Päevakava koostamise põhimõtted

Õppe- ja kasvatustegevus toimub rühma päevakava alusel, mis määrab kindlaks laste eale vastava päevarütmi, une- ja ärkvelolekuaja, kus vahelduvad igapäevatoimingud, laste mäng ja vabategevused ning lasteaia õpetaja kavandatud õppe- ja kasvatustegevused. Päevakavas kajastub ligikaudne aeg, millal pedagoog tegevusi organiseerib. Päevakava peab sobima iga lapse tegevuse- ja puhkuse vajadusega ning võimaldama lastele sujuvat üleminekut ühelt tegevuselt teisele. Õppe- ja kasvatustöö korraldus peab võimaldama ka individuaalset tööd lapsega, samuti peab jääma lapsele piisavalt aega mänguks, mis on lasteaias põhitegevus. Päevakava aitab päeva planeerida, lapsed õpivad seda tundma ja harjuvad sellega. Konkreetsed ajalised algused on määratud muusika- ja liikumistegevustel. Lastele peab olema tagatud päevas vähemalt üks tund puhkeaega valikuvõimalustega une või mõne muu vaikse tegevuse vahel. Väikelastele (kuni kolme aasta vanuseni) võimaldatakse vähemalt üks kord päevane uneaeg. Erivajadusel võimaldatakse lapsele uneaega tema soovi põhjal. Lapsed peavad viibima sõltuvalt ilmastikust 1 – 2 korda õues. Laste lasteaeda toomine ja sealt kojuviimine ei tohi segada une- ja söögiaega ega planeeritud õppe-ja kasvatustegevusi.

Õppeaasta algul kinnitab lasteaia direktor rühma päevakava, mis on lastevanematele tutvumiseks rühmaruumi välja pandud (Lisa 1).

3.2 Õppe-kasvatuseperioodi kestvus

Õppeaasta algab 1.septembril ning kestab 31.augustini. Õpetaja planeeritud õppe- ja kasvatustegevused toimuvad 15.september - 15.mai talvise tegevuste kava alusel; 16.mai – 14.september suvise tegevuste kava alusel ning jõuluperioodil 15.detsember - 06.jaanuar jõulu tegevuste kava alusel.

3.3 Rühma õppe- ja kasvatustegevuse kavandamine

1.Mäng on lasteaias põhitegevus. Mida noorem laps, seda enam toimub tema õpetamine ja kasvatamine mängu kaudu. Mängudes omandatakse sotsiaalseid kogemusi, kujundatakse eneseteenindamisoskusi ja tööharjumusi ning kinnistatakse teadmisi ja oskusi.

2. Õppe- ja kasvatustegevus tugineb rühma päevakavale, mis määrab vastavalt laste eale päevarütmi, kus vahelduvad igapäevatoimingud, laste mäng, vabategevused ja pedagoogi kavandatud õppe- ja kasvatustegevused. Õppe- ja kasvatustöö korraldus peab võimaldama ka individuaalset tööd lapsega. Rühmaruumi paigutus, materjalide valik ja varustus peavad soodustama lapse arengut ja vastama eale ning arvestama soolisi iseärasusi.

3. Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel arvestab pedagoog lapse arengutaset, vanust ning lapse huve. Lapse kasvades ja arenedes lähtutakse õppesisu valikul üldjuhul põhimõttest – lähemalt kaugemale, üksikult üldisemale. Õpetus lasteaias toimub lastele mõistetavate ja lapsi huvitavate tegevustena (mitte ainetundidena). Lasteaed soodustab üksikisiku arengut.

4. Rühma õppe- ja kasvatustegevus viiakse läbi esteetilises ja turvalises ning üksi ja ühistegevusi võimaldavas keskkonnas. Õppe- ja kasvatustegevus seotakse eelkõige kodukoha inimeste, looduse ja asutustega. Õpitavaga (objektid, nähtused) tutvutakse loomulikus keskkonnas.

Teadmiste, oskuste ja vilumuste kujunemisel on asendamatu lõimitud, üldõpetuslik tööviis:

- Kõik valdkonnad seotakse üheks tervikuks
- Õppe keskseks valdkonnaks on valdkond Mina ja keskkond, mis annab temaatika planeeritavaks perioodiks
- Temaatika valitakse kodukoha elust ja loodusest, kooskõlas aastaegade vaheldumise ja tähtpäevadega; nende teemadega seotakse lugemispalad, võrdlemised, vaatlemised, arvutamised, kunstitegevuste teemad, laulud, mängud jne.
- Temaatika käsitlemise kestvus ja laad sõltub sisust ning laste huvist

5.Tegevuskoha valikul arvestatakse nii üldisi kui ka valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse eesmärke, eri valdkondade sisude ja tegevuste lõimimist, tegevusteks vajalikke vahendeid ning pedagoogide ja personali kaasamist.

6.Õppe- ja kasvatustöö planeeritakse üldjoontes terveks õppeaastaks (ka suveperioodiks) - koostatakse tegevuskava ja konkretiseeritakse nädalaks – koostatakse nädalakava. Rühma

KOHTLA-JÄRVE LASTEAED RUKKILILL

tegevuskavu koostades selgitatakse õppeaasta alguseks välja rühmas olevate laste vanuselised, arengulised ja individuaalsed iseärasused. Selleks annavad hea võimaluse eelmise õppeaasta õppekasvatustegevuse analüütilised kokkuvõtted, mis tuginevad laste arengu analüüside ja laste arenguvestluste kokkuvõtetele. Et plaanitud tegevused toetuksid võimalikult paljus laste huvile ja arengutasemele, pühendatakse õppeaasta alguses 2 nädalat laste arengutaseme määramisele ning nende iseärasuste ja huvidega tutvumisele. Laste tegevuste vaatluste ja arengu jälgimise põhjal, tuginedes mängu tulemustele koostavad õpetajad 15.septembriks rühma tegevuskava õppeaastaks. Rühma tegevuskava on õpetaja visioon õppeaasta tegemistest. Rühma tegevuskavasse kirjutatakse, milliseid üritusi, õppekäike, projekte, lastevanemate vestlusringe jms. kavandatakse. Rühma õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel nädalaks esitatakse nädalakavas nädala eesmärgid, temaatika, õppesisu ja -tegevused. Eesmärkideks on konkreetsed teadmised, oskused, vilumised ja hoiakud, mis lapsed õppe- ja kasvatustegevuse vältel omandavad. Tegevuste valikul arvestatakse nii üldoskuste kui ka valdkondade õppe-kasvatustegevuse eesmäärke, eri valdkondade sisu ja tegevuste lõimimist, tegevusteks vajalikke vahendeid ning pedagoogide ja personali kaasamist. Nädalakava koostamisel kuulatakse ja arvestatakse ka laste valikuid ja soove. Laste kaasamine õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisse võimaldab õpetajal välja selgitada mängud ning tegevused, mis lapsi huvitavad. Rühma õppe- ja kasvatustegevuse kavandamine on paindlik ja võimaldab pedagoogil teha vajadusel muudatusi. Samuti tuleb kajastada tegevuskavas ja nädalakavas mängu. Mängu kirjeldamine aitab õpetajal meeles pidada mängu kui lapse arengu seisukohalt vajaliku tegevuse tähtsust. Nädalakava ei pea sisaldama detailset tegevuste loetelu ega materjalide ja vahendite loetelu. Teemakäsitlust, tegevusi ja vahendeid kirjeldatakse õppe-kasvatustöö päevikus täpsemalt pärast tegevuste lõppemist. Samas analüüsitakse ka seatud eesmärkide täitmist. Lapsevanemad peaksid olema teadlikud eelkõige eesmärkidest ja temaatikast, et aidata kaasa eesmärkide saavutamisele, ent ka (ühis)tegevustes, milles oodatakse vanemate, vanavanemate, õdede, vendade osalemist.

Täiskasvanu osaleb õppeprotsessis juhendajana ja suunajana. Planeerimisel tuleb arvestada, et plaanid aitaksid õpetajal õppe-kasvatustegevust mõtestada ja oleksid optimaalsed.

Koondrühmades (suvepuhkuste- ja pühadeperioodil) koostatakse üks ühine nädalakava arvestades eesmärkide püstitamisel erinevaid vanuserühmi. Õppe-kasvatustöö toimumist kirjeldatakse ja eesmärkide täitumist analüüsitakse ühendatud rühmadest vanema vanuserühma päevikus, ühealiste laste rühmade korral õpetajate vahelisel kokkuleppel.

Suveperioodil toimub õppe-ja kasvatustegevuse valdkondade sisu kordamine, suurem rõhk on liikumisel ja mängulisel tegevusel õues.

Rühma aastategevuskava, nädalaplaan/kuuplaan ning igapäevased õppe- ja kasvatustegevused täidetakse infosüsteemis ELIIS, mis pakub lasteaiale digitaalseid ning innovaatilisi lahendusi

KOHTLA-JÄRVE LASTEAED RUKKILILL

õppetöö mugavamaks korraldamiseks.

3.4 Organiseeritud õppe-kasvatustegevused

Tegevuste kava on õpetajale aluseks planeerimisel. Tegevused tabelis ei tähenda, et need on korraldatud eraldi tegevustena, vaid sellisel kujul planeerimine võimaldab läbi mõelda, milliseid tegevusi ühendada ja lõimida.

Kuni 3 aastastel lastel kestab tegevus 10 – 15 minutit,

3 – 5 aastastel lastel kestab tegevus 25 minutit,

6 – 7 aastastel lastel kestab tegevus 35 minutit

1. tegevuste kava 16.09.- 15.05.

VALDKOND	TEGEVUS	TEGEVUSKORDI NÄDALAS		
		kuni 3 a	3 – 5 a	6 – 7 a
Mina ja keskkond	Kuulamine ja kõnelemine	3	3	3
Keel ja kõne	Lugemine ja kirjutamine	-	1	2
	Vaatlemine ja uurimine	2	2	3
Matemaatika	Võrdlemine ja arvutamine	1	1	2
Liikumine	Liikumistegevused	2	3	3
Muusika	Muusikategevused	2	3	3
Kunst	Kunstitegevused	2	3	3

2. suvine 16.05. - 15.09. ja jõulu 15.12. - 06.01. tegevuste kava

VALDKOND	TEGEVUS	TEGEVUSKORDI NÄDALAS		
		kuni 3 a	3 – 5 a	6 – 7 a
Mina ja keskkond	Kuulamine ja kõnelemine	3	3	3
Keel ja kõne	Lugemine ja kirjutamine	-	1	1
	Vaatlemine ja uurimine	1	1	2
Matemaatika	Võrdlemine ja arvutamine	1	1	1
Liikumine	Liikumistegevused	1	1	2
Muusika	Muusikategevused	1	1	1
Kunst	Kunstitegevused	1	2	2

KOHTLA-JÄRVE LASTEAED RUKKILILL

Suveperioodil viivad muusika- ja liikumistegevusi lihtsustatud variandis läbi rühmaõpetajad.

3.Tegevuste vormid

kuulamine ja kõnelemine

- *lastekirjanduse ettelugemine ja jutustamine
- *luuletuste (pähe) õppimine
- *laste jutustamine
- *lavastusmängude mängimine
- *nukumängude mängimine
- *sõna- ja häälikumängude mängimine
- *vestlemine
- *situatsioonimängude mängimine jm.

lugemine ja kirjutamine

- *tähtede nimetuste tundmamaõppimine
- *sõnade häälimine
- *häälikute asukoha ja pikkuse määramine
- *hääliku- ja sõnamängude mängimine
- *tähtede ladumine sõnadeks
- *suurtrükitähtede kirjutamine
- *kirjaraharjutuste / mustrite joonistamine
- *raamatute uurimine
- *lausete koostamine
- *sõnade, lausete, jutukeste lugemine jm.

vaatlemine ja uurimine

- *vaatlustes osalemine
- *õppekäikudel osalemine
- *arutlemine-vestlemine
- *katsete tegemine
- *mudelite ja plaanide tegemine
- *ehitumängude mängimine
- *laste teatmeteoste kasutamine

KOHTLA-JÄRVE LASTEAED RUKKILILL

võrdlemine ja arvutamine

- *esemete, nähtuste, omaduste võrdlemine
- *hulkade ja suuruste võrdlemine
- *sorteerimine, järjestamine, mõõtmine
- *liitmine ja lahutamine
- *matemaatiliste jutukeste koostamine
- *täringumängude mängimine
- *loto-, doomino- ja mosaiikmängude mängimine jm.

muusikategevused

- *laulmine
- *muusika ja loodushäälte kuulamine
- *muusikaliste ja laulumängude mängimine
- *fantaasialiikumine
- *rütmi mängude mängimine
- *tantsimine
- *rütmi- ja lihtsatel viisipillidel mängimine
- *laulu saateks liigutuste tegemine
- *mängitamismängude mängimine jm.

liikumistegevused

- *matkiv, süžeeline ja fantaasiavõimlemine
- *põhiliikumiste harjutamine
- *pallimängimine
- *liikumismängude mängimine
- *sportmängude elementidega mängude mängimine
- *matkamine
- *suusatamine, uisutamine, kelgutamine
- *ujumine
- *jalg- ja tõukerattaga sõitmine jm.

3.5 Erivajadustega lapse arengu toetamise põhimõtted ja korraldus

1. Erivajadustega laps on laps, kelle võimetest, terviseseisundist, keelelisest ja kultuurilisest taustast ning isiksuseomadustest tingitud arenguvajaduste toetamiseks on vaja teha muudatusi või kohandusi lapse kasvukeskkonnas (mängu- ja õppevahendid, ruumid, õppe- ja kasvatusemeetodid jm) või rühma tegevuskavas.

2. Erivajadustega lapse, sealhulgas andeka lapse arengu toetamine lasteaias on meeskonnatöö, mille toimimise eest vastutab lasteasutuse juhataja.

3. Vajadusel koostavad rühma pedagoogid õppeaasta algul koostöös logopeedi jt spetsialistidega (muusika-, liikumisõpetaja, tervishoiutöötaja) ning lapsevanemaga lapsele individuaalse arenduskava. Vähemalt üks kord õppeaastas tehakse kokkuvõtte individuaalse arenduskava rakendumisest, arengukeskkonna sobilikkusest ning lapse edasistest vajadustest.

4. Lapse erivajadusi on võimalik määratleda üksnes tema arengu põhjaliku tundmaõppimise järel ja konkreetset kasvukeskkonda arvestades. Lapse abistamiseks ja arendamiseks ei piisa tema puuete või häirete avastamisest või diagnoosimisest arstide poolt, suuremat tähelepanu tuleb pöörata lapse olemasolevate oskuste hindamisele, keskkonna võimaluste arvestamisele ja koostööle täiskasvanute vahel

5. Erivajadusega lapsega tehakse täiendavat individuaalset tööd. Erivajadusega lapsega tehtav töö lähtub konkreetse lapse vajadustest ja tema arengu tasemest. Vajadusel koostatakse Individuaalset Arenduskava (vt. dokument „Juhendmaterjal Lapse Individuaalse Arenduskava koostamiseks“, edaspidi IAK). IAK-s määratakse kindlaks arengulisi erivajadusi arvestava õpetuse individuaalsed eesmärgid ja toetavad tegevused ning määretletakse lapsevanema roll IAK täitmisel. IAK koostatakse lapsele kindlaks ajavahemikuks neis arenguvaldkondades, milles tema arengutase erineb eeldatavast eakohasest tasemest.

6. Lasteaias töötab kaks logopeedi (eesti- ja venekeelne), kes teostavad kõnearendustööd kõneravi vajavate lastega. Logopeedid konsulteerivad lapsevanemaid ja ka õpetajaid ning annavad juhiseid tööks laste kõne arendamisel ja laste toetamiseks kooliks ettevalmistamisel

3.6 Eesti keele kui teise keele õpe

- 1.Lapsele, kelle kodune keel ei ole eesti keel, tagatakse eesti keele õpe.
- 2.Rühmas, kus õppe- ja kasvatustegevus toimub eesti keeles, omandavad mitte-eesti kodukeelega lapsed eesti keele täieliku/osalise keelekümblyse metoodikat rakendades. (keelekümblysrühmad)
3. Eesti keele õppe eeldatavate tulemuste kavandamisel arvestatakse nii laste arengutaset, vanust kui ka eesti keele õppe mahtu ning metoodikat.
- 4.Erivajadustega lapsele koostatakse eesti keele kui teise keele õpetamiseks vajadusel individuaalne arenduskava.

3.6.1 Eesti keele kui teise keele õppe põhimõtted ja korraldus keelekümblysrühmas

Täieliku keelekümblyse puhul toimub rühmas kogu õpe ja kasvatus ning muu tegevus ainult eesti keeles.

Osalise keelekümblyse metoodika toimib 50% õppemahust on emakeeles ja 50% eesti keeles.

Keelekümblysrühma õpetaja peab olema läbinud sellealase koolituse ning juhinduma oma õppe- ja kasvatustegevust kavandades väljatöötatud keelekümblysprogrammist.

Keelekümblysrühma töö põhimõtted ja korraldus on järgmised:

- 1.üks inimene üks keel
- 2.järjekindel sihtkeele kasutus - õpetaja räägib ainult eesti keeles
- 3.õpetaja teeb oma kõne lastele arusaadavaks kasutades selleks ettenäitamist, objektidele ja nähtavatele vahenditele osutamist, miimikat, intonatsiooni, muusikat, rütmi, mõistekaarte, pilte ning lihtsustatud, kuid autentset kõnet (õpetaja ei tõlgi ege vaheta keelt)
- 4.õpetaja suunab last eesti keelt kasutama igapäevategevustes ja suheldes, abistab suunavate loogilist mõtlemist ja väljendusoskust arendavate küsimustega
- 5.õpetaja ei paranda otseselt lapse vigu, vaid kordab vigase lause korrektse variandi
- 6.õpetaja tunnustab last eesti keele kasutamise eest
- 7.õppimine mängu kaudu - õpetajad toetavad sihtkeele kasutamist mängu ajal nii õues kui ka rühmas ja selleks korraldatud tegevuskeskustes
- 8.lapsekeskne rühmaruum - lapsed eksperimenteerivad keelega julgelt, õppides oma vahetutest kogemustest ning suhtlemisest end ümbritseva maailmaga; õpetajad toetuvad lastehuvidele, vajadustele ja tugevatele külgedele
- 9.efektiivseks eesti keele omandamiseks luuakse nii suuline kui visuaalne rikkalik keelekeskkond -

KOHTLA-JÄRVE LASTEAED RUKKILILL

see hõlmab nii lasteaiaruumi ja tegevusi kui ka vastavalt teemadele kavandatud tegevusi väljaspool lasteaeda (laste nimesedelid, sõnasedelid või sildid objektidele ja mängu- ning õpikeskustele)

10. tegevuskeskustes ja päevast päeva korduvates situatsioonides kasutatakse fraase, mis korduvad päevast päeva, sisaldavad nii tuttavat kui uut sõnavara vastavalt tegevusele

11. laps ei sunnita keelt kasutama, vaid julgustatakse ja esialgu oodatakse lastelt üksnes kuulmist arusaamist ja mitteverbaalset reageerimist (õpetaja arvestab vaikivat perioodi)

12. lapse võivad oma mõtteid väljendada ka emakeeles (see aitab ka kontrollida kas laps on materjalist aru saanud)

13. perekonna osalus – lapsevanemad on teadlikud programmi põhimõtetest, kohtuvad pidevalt õpetajatega, et arutada laste edasijõudmist ja kodust tegevust lapse emakeele arendamisel; lastevanemad on õpetajate abilise väljasõitudel ning teistes tegevustes.

14. lapsevanem suhtub positiivselt ja julgustavalt eesti keele omandamisse, usub lapse võimetusse ning toetab lapse emakeele arengut ja vastutab selle eest

15. keeleõppeprogramm ning täiskasvanute ja laste ühine tegevus peavad olema kooskõlas laste individuaalse arenguga ning arvestama laste isikupära ja perekondlikku tagapõhja

Alates 01.09.2024 töötavad meie lasteaias eesti õppekeelegrupid.

3.7 Programm „KIUSAMISEST VABAKS!“

Programm „Kiusamisest vabaks!“ ennetab riskikäitumist laste väärtushinnangute kujundamise kaudu ning suurendab vaimset ja füüsilist turvalisust õpi- ja kasvukeskkonnas. Programmi kasutamisel areneb lastekollektiivis kiusamist ennetav käitumiskultuur: lapsed suhtuvad üksteisesse sallivalt, austavalt, hoolivad kaaslasest ja sekkuvad kiusamise korral, julgedes kaitsta kaaslast, kes seda ise ei suuda. Programm on suunatud lastele, spetsialistidele, lapsevanematele ja kogukonnale. Programm toetab laste sujuvat üleminekut lapsehoiust ja lasteaiast kooli. Programm on töötatud välja Taani Roskilde ülikooli teadlaste poolt ja kooskõlas Eesti koolieelse lasteasutuse ja põhikooli riiklikes õppekavades kirjeldatud õppekava alusväärtuste ja üldpädevuste kujundamise põhimõtetega.

„Kiusamisest vabaks!“ juhtmõte on – alati saab olla hea kaaslane! Hea kaaslane juhindub neljast põhiväärtusest: SALLIVUS – arvestame üksteise erinevustega ja kohtleme teineteist võrdsetena, AUSTUS – arvestame kaaslastega ja oleme oma viisaka käitumisega teineteisele eeskujuks, HOOLIVUS – näitame kaaslase suhtes üles huvi ja abivalmidust, JULGUS – jääme endale kindlaks ja kaitseme üksteist ebaõigluse eest. Programmi sümboliks on lillat värvi Sõber karu, kelle abil

KOHTLA-JÄRVE LASTEAED RUKKILILL

õpetakse tunnustama ennast ja kaaslast, ennetama ja ka lahendama konfliktsituatsiooni. Programm „Kiusamisest vabaks!“ on välja töötatud metoodilise kohvri, mis sisaldab erinevaid lastele ja õpetajatele: väikesed karud kõikidele lastele ja üks suur karu õpetajale, teemakaardid, õpetaja käsiraamat, massaažiraamat, plakat, kleepsud ning nõuande voldik lapsevanemale jne.

3.8 Robootikategevused

Robootikategevuste peamised eesmärgid:

- *luua lastele arendav ja kaasaegne õppe- ja mängukeskkond
- *laste digipädevuse alusoskuste kujundamine

Kavandatavad tegevused eesmärkide täitmiseks:

- *programmeerimise algteadmiste omandamine (ülesanded, õppemängud Bee-Bot, OzoBot robotitega, Lego WeDo, Lego Education komplektid, tahvelarvuti kasutamine jms)
- *uue õppevara koostamine ja täiendamine
- *koolieelikute rühmas Lego WeDo klotside ja programmi kasutamine õppetöök

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- *tutvub läbi mängu lihtsate programmeerimisvõtetega
- *tunneb rõõmu robotitega tegutsemisest
- *teeb kaaslastega koostööd ja arvestab nendega
- *saab aru põhjus-tagajärg seostest, oskab oma tegevust kavandada, saab aru lihtsatest mehaanika põhimõtetest
- *areneb lapse loovus, tähelepanelikkus, täpsus, püsivus

Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- *robotika on lõimitud teiste õppe- ja kasvatustegevuse valdkondadega
- *lapsed tutvuvad lihtsate programmeerimise võimaluste ja keskkondadega mänguliste vahendite abil
- *digivahendite kasutamine arendab tähelepanu, püsivust, koostööoskusi ja toetab lapse üldist arengut. Õppetegevuse läbiviimisel on võimalus kasutada tahvelarvuteid, sülearvuteid, projektorit jms

Tegevused robotika läbiviimisel:

- *robotite tööpõhimõtete õppimine

KOHTLA-JÄRVE LASTEAED RUKKILILL

- *robotite seadistamine
- *programmeerimistarkvara eakohane kasutamine, jooniste ja juhendite koostamine ja lugemine
- *robotite liikumisradade loomine, täiendamine, kasutamine
- *robotite kasutamine mängurõõmu kogemiseks
- *erinevate ehituste, sildade, elukeskkondade jm konstrueerimine
- *mudelite ehitamine LEGO klotsidest juhendi ja lapse fantaasia abil
- *robotika on mänguline õppevorm lasteaia lastele
- *robotika tegevused viiakse läbi individuaalselt ja rühmiti
- *robotika võimaldab läbi viia individuaalset tööd erivajadustega lastega või andekate lastega lisaõppetegevuses
- *lisaks on võimalus Bee-Bot- ja Blue Bot roboteid kasutada lasteaia üritustel ja pidudel
- *digivahendite kasutamine on õpetajate poolt eesmärgistatud ja juhendatud
- *õpetajad osalevad erinevatel digipädevusi toetavatel koolitustel

3.9 Väärtuskasvatus

Laps areneb ja kasvab läbi väärtuste. Väärtuskasvatus on protsess, mille käigus kujundatakse sihipäraselt lapse väärtushoiakuid. Laps omandab hoiakud läbi kogemuse ja eeskuju, seepärast on oluline lapse kasvukeskkond kodus ja lasteaias. Väärtuskasvatus aitab kaasa lapse arengule. Lasteaia õppekava koostamisel on arvestatud, et lapsed kasvaksid ja õpiksid nii kokkulepitud väärtusi järgides kui ka neid ise arvestades. Osalemine programmis „Kiusamisest vabaks” aitab arendada lastevahelisi suhteid, kus kasutatakse üksteist arvestavat ja kaasavat kultuuri. Kogu õppe- ja kasvatusetegevus toetub lasteaia põhiväärtustele. Rühmades arendatakse väärtusi tegevuste kaudu, mida toetab õpikeskkond, õpetaja suhted lastega ja koostöö lastevanematega. Lapse eeskujuks on täiskasvanu, kelle käitumisnorme laps üle võtab. Täiskasvanud jälgivad oma käitumist, reageeringuid, suhtumist teistesse inimestesse, ümbritsevasse loodusesse ja ühiskonnas toimuvale. Laps tajub mitteverbaalset suhtlemist ja saab aru täiskasvanu intonatsioonist, liigutustest, tema tegelikest hoiakutest, kuigi sõnades võib täiskasvanu hoopis teisiti väljendada. Samas lapsele on väga tähtis jälgida, kuidas käituvad ja mõtlevad teised lapsed. Suhtlemine eakaaslastega aitab kujundada sotsiaalsetel oskustel. Lasteaia tegevuses on oluline, et õpetajate ja lastevanemate väärtused oleksid sarnaselt kokku lepitud ja toimuks koostöö. Väärtuskasvatuse eesmärgiks on kujundada isiksusi, kes on teadlikud väärtustest ja kelle jaoks on harjumuspärane nende järgi ka elada. Väärtuste elluviimisel on juhtkonnal, õpetajatel, mittepedagoogilisel personalil, lastevanematel ja lastel oma ülesanded.

Lasteaia õppekava sisaldab:

KOHTLA-JÄRVE LASTEAED RUKKILILL

- *üldtunnustatud väärtusi;
- *mitmesuguste väärtuste tundmaõppimist läbi mõistete, näidete, lugude ja arutelu;
- *väärtuste õppimist lauludes, tantsudes, muusikas, liikumises ja teistes tegevustes;
- *väärtustel põhinevate sotsiaalsete suhtlemisoskuste õppimist ja harjutamist eakaaslaste ja täiskasvanutega.

Lastega seotud väärtused:

- *esikohal on lapse huvid;
- *lapse kaasamine tegevuse kavandamisse;
- *lapse loovuse toetamine;
- *lapse tervise hoidmine;
- *lapsele turvatunde, eduelamuste tagamine;
- *mitmekülgne ja toetav õpikeskkond, mis soodustab lapse arengut ning sotsialiseerumist;
- *aktiivne õppimine, mäng ja avastamine;
- *lapse terviklik areng;
- *kaasav haridus – arvestatakse iga lapsega;
- *erinevad lähenemisviisid õppimisele ja õpetamisele;
- *lapsele valikute võimaldamine;
- *koostöö perega;
- *sõbralikud ja hoolivad suhted rühmas, kogu lasteaias;
- *looduse, ümbritseva keskkonna ja kodumaa väärtustamine.

Lasteasutuse töötajate väärtuste hindamiseks ja nende üle arutamiseks kasutame järgmisi võimalusi:

- *õppe- ja kasvatustöö analüüs;
- *töötajate eneseanalüüs;
- *töötajate arenguveestlused;
- *õpetajate tegevuse vaatlus;
- *personali ja laste rahulolu uuringud.

3.10 Tervisekasvatus

Tervisekasvatus koolieelses eas on osa komplekssest õppe-kasvatustööst ja toimub aastaringselt tihedas koostöös lastevanematega.

Tervisekasvatuse peaesmärgiks on, et laps väärtustab enda ja teiste tervist ning püüab käituda tervislikult ning ohutult.

KOHTLA-JÄRVE LASTEAED RUKKILILL

Tervisekasvatuse sisu:

- *tunne iseennast ja oma keha
- *hügieen, terved hambad
- *õige toitumine, lauakombed
- *liikumine ja looduse tervistav mõju
- *vaimne tervis – eetiline ja väärtuskasvatus
- *mina ja teised – abivalmidus ja suhtlemine
- *ohud meie ümber
- *jalakäija ja jalgratturi ohutu liikumine ja liiklemine, turvavarustus

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- *valitakse tervise- ja liikluskasvatuse temaatika lapse igapäevaelust ja teda ümbritsevast keskkonnast, mis hõlmab sotsiaalset keskkonda, loodus- ja tehiskeskkonda;
- *planeeritakse spetsiaalseid tervise- ja ohutusealaseid tegevusi, matku, pidusid, kohtumisi;
- *lõimitakse erinevate valdkondade tegevuste, mängu ja igapäevaste toimingutega;
- *suunatakse last mängudes, ümbritsevas looduses, liikluses, oma tervises seisundis jm märgatu kohta küsimusi esitama (probleemi püstitama), küsimustele vastuseid leidma (oletama ja oletusi kontrollima) ja märgatust ning kogetust järeldusi tegema.

Tervisekasvatuse teemad:

- *tunne iseennast ja oma organismi
- *loodus, liikumine ja tervis
- *õige tervislik toitumine
- *terved hambad
- *puhtus
- *ohutus ja traumade vältimine
- *tervis ja haigused

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 2-3aastane laps:

- *tunneb enda kehaosi (pea, käed, jalad, kõht);
- *oskab käsi pesta ja kuivatada;
- *tunneb hammaste hooldamise vahendeid;
- *omab harjumust kasutada tualetti;
- *oskab nimetada toiduaineid ja tuntumaid aedvilju (pildil ja taldrikul);
- *oskab süüa ise, teisi segamata, tänada peale sööki;

KOHTLA-JÄRVE LASTEAED RUKKILILL

- *teab, mis hea, mis halb, mis tunded on hirm, rõõm, kurbus;
- *suhtleb sõbralikult täiskasvanute ja teiste lastega, ütleb „tere“, „head aega“;
- *teab kodus olevaid ohte ja ohtlikke asju (kuum vesi, käärid, nuga, triikraud jne);
- *tunneb liikumist kergendavaid vahendeid: jalgratas, kelk, käru;
- *oskab liiklusteelise pildi järgi jutustada ja nimetada tegevusi pildil (auto ja jalgrattaga sõitmine, kiivri kandmine, helkuri kasutamine);
- *oskab ohutult liikuda rühmaruumis ja õues mängualal.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 3-4aastane laps:

- *tunneb keha- ja näoosi;
- *oskab võrrelda oma välimust kaaslaste omaga;
- *teab, et ta on poiss/tüdruk, poistest kasvavad mehed (isad)/tüdrukutest (emad) – inimesed on erinevad;
- *oskab käsi seebiga pesta ja korralikult kuivatada;
- *hoiab söömisel lusikat õigesti käes, kasutab salvrätti;
- *tunneb hammaste hooldamise vahendeid ja teab, miks hambaid tuleb pesta;
- *oskab ise vajadusel WC-d ja tualettpaberit kasutada ning pärast käsi pesta;
- *oskab iseseisvalt taskurätti kasutada;
- *teab, miks on vaja puhata ja kuidas seda teha (uni, puhkepäevad, suvepuhkus perega);
- *oskab nii peres kui rühmas olla tähelepanelik ja arvestada teistega;
- *oskab jagada rõõmu ja lohutada kurba sõpra mure puhul;
- *oskab tüli puhul andeks paluda, andeks anda;
- *oskab hoolida koduloomast ja teab ohte seoses võõra loomaga;
- *teab ümbritsevast esemest, mis võivad olla ohtlikud (nuga, käärid);
- *teab kõnni- ja sõidutee otstarvet;
- *oskab selgitada, miks on vajalikud helkur, kiiver ja turvavöö;
- *oskab ohutult liikuda rühmaruumis, lasteaia siseruumides ja õuealal.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 4-5aastane laps:

- *teab oma täisnime, vanust, sugu;
- *teab kehaosi ja nende vajalikkust;
- *oskab enne sööki ja vajadusel käsi pesta, ise varrukaid üles keerata;
- *kasutab WC-d ja tualettpaberit iseseisvalt, peseb pärast käsi;
- *oskab õigesti lusikat hoida, lükata toitu leivatükiga lusikale, õigesti taldrikut kallutada, tükeldada toitu, süüa vaikselt;

KOHTLA-JÄRVE LASTEAED RUKKILILL

- *peseb hambaid täiskasvanu juhendamisel, nimetab hammaste tervise jaoks vajalikke tegevusi;
- *oskab juukseid kammida ja kõhimisel suud käega katta (teab, miks seda on vaja);
- *teab, et puhtus on vajalik ja haiged peavad end ravima;
- *teab, mis on tervislik (tervislik toit, liikumine, puhkus);
- *teab, et taimed, loomad ja inimesed vajavad kasvamiseks vett, valgust ja õhku (temperatuuri mõju taimedele, loomadele, inimestele);
- *teab mõistete õige ja vale tähendust, teab ja järgib üldtuntud viisakusreegleid ja lauakombeid;
- *oskab nimetada sõbra positiivseid omadusi, vajadusel lohutada ja abistada, andeks anda ja leppida;
- *oskab märgata inimeste erinevusi (sooline, keeleline, vanuseline) ja abivahendeid (prillid, ratastool);
- *tunneb kodumasinaid, nende otstarvet ja nendega seotud ohte;
- *teab kodukoha olulisemat veekogu, selle kasulikkust ja sellega seotud ohte;
- *oskab nimetada tegevusi, mis võivad olla ohtlikud (jääle minek, mäng tänaval, ehitistel, karjääris, ujumine ilma täiskasvanuta, rattasõit kiivrita);
- *teab, et õnnetuse korral tuleb pöörduda täiskasvanu poole;
- *teab, miks ei tohi võõrastega kaasa minna;
- *teab valgusfoori tähendust, tulede süttimise järjekorda ja tähendust; tunneb olulisemaid liiklusmärke;
- *teab turvatöö ja turvatooli vajalikkust; teab helkuri ja kiivri vajalikkust (jalakäijal, jalgratturil).

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 5-6aastane laps:

- *teab, et eesnimi peegeldab soolist ja rahvuslikku kuuluvust (tüdrukute-poiste nimed, eesti ja teiste rahvaste nimed);
- *oskab märgata erinevusi enda, kaaslaste ja teiste inimeste vahel;
- *teab kuidas kulgeb eluring;
- *teab, millal tuleb käsi pesta ja teeb seda iseseisvalt, vajadusel oskab nägu pesta;
- *tunneb ja järgib lauakombeid, sööb puhtalt, oskab kasutada nuga ja kahvlit;
- *teab hammaste tervise jaoks vajalikke tegevusi (tervislik toit, pesemine, hambaarsti juures käimine), oskab hambaid pesta;
- *teab, millised tegevused on tervisele kasulikud (tervislik toitumine, liikumine, uni, puhkus, mäng, hea tuju);
- *tunneb end oma pere liikmena, oskab väljendada tundeid ja suhteid peres (perekondlik ühtekuuluvus, ühised röömud ja mured, suuremad aitavad ja õpetavad väiksemaid, üksteise vajadustega arvestamine);
- *oskab väljendada enda muret ja hirmu, märgata seda teiste juures, saada toetust lähedastelt ja

KOHTLA-JÄRVE LASTEAED RUKKILILL

jagada seda vajadusel teistele;

*oskab tüli puhul leppida (andeks anda ja andeks saada);

*teab valguse, soojust, vee, õhu ja toitainete tähtsust taimede, loomade ja inimeste elus;

*tunneb aastaegade nimetusi, nende tunnuseid ja mõju inimestele;

*teab valguse, soojust, vee, õhu ja toitainete tähtsust taimede, loomade ja inimeste elus;

*teab, et metsas kasvavad söögi- ja mürgseened, söödavad (metsmaasikad, mustikad, pohlad) ja mürgised marjad;

*tunneb mõnda ravimtaime (tee, moosina) ja teravilju (ka leiva tee lauale);

*oskab märgata kohti, esemeid, aineid, olukordi ja tegevusi, mis võivad olla ohtlikud;

*teab, et ei tohi tikkudega mängida ega ise tuld teha;

*teab, et kauane arvuti või teleri taga istumine on ohtlik tervisele;

*tunneb päästeameti töötajate tööülesandeid, vajalikke isiksuseomadusi, töövahendeid, masinaid, telefoninumbrit 112;

*oskab selgitada liiklemise erinevusi valguses, pimedas, lähtuvalt aastaegadest;

*teab, et kõige tervislikum on liikuda jalgsi (jalutuskäik, matk);

*teab jalakäija liiklus- ja käitumisreegleid ning nende vajalikkust.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6-7aastane laps:

*tutvustab ja kirjeldab iseennast, enda omadusi, huvisid jms;

*mõistab, et inimesed on erinevad ning neil on erinevad vajadused;

*järgib isikliku hügieeni nõudeid, sealhulgas hammaste hoidmist ja hooldamist;

*teab, millised toiduained on vaja süüa iga päev (ja milliseid harvem), et olla terve;

*teab, mis on südame ja kopsude kõige olulisemad ülesanded ja kuidas neid tervena hoida;

*oskab eristada igapäevaelus tervisele kasulikku ja kahjulikku;

*julgeb keelduda tegevusest, kui osalemine on ennast ja teisi kahjustav või ohtlik;

*kirjeldab, kuidas ümbritsev keskkond ja inimeste käitumine võib mõjutada tervist;

*selgitab, miks on valgus, temperatuur, vesi, muld ning õhk taimedele, loomadele ja inimestele tähtsad;

*oskab märgata võimalikke ohte kodus, veekogul, liikluses jm;

*teab, kuidas tegutseda ohuolukordades (vette kukkumine, tulekahju, põletus);

*oskab valida hädaabinumbrit 112 ja teatada juhtumist;

*teab, kuidas jalakäijana ohutult liigelda ning jalgrattaga lasteaia õuealal sõita.

3.11 Liikluskasvatus

Liikluskasvatus on lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse kohustuslik osa, mille käigus lapsed omandavad üldised teadmised ja oskused ohutuks liiklemiseks.

Liikluskasvatuse sisuks on jalakäija ja jalgrutturi ohutu liiklemise, käitumise ja liikluses toimetuleku õpetamine, lähtudes eelkõige lapse koduümbruse liikluskeskkonnast.

Liikluskasvatuse eesmärk on kujundada üksteist arvestavaid liiklejaid:

1. kellel on ohutu liiklemise harjumused ja kes tajuvad liikluskeskkonda;
2. kellel on teadmised ja oskused, mis toetavad toimetulekut ja ohutust erinevates liiklusolukordades

Ohutu liiklemise õpetamine lastele toimub sihipäraselt töös, kus

1. aktiivne õpetus peab domineerima teooria üle
2. käsitletakse reaalseid liiklusolukordi, nende dünaamikat
3. harjutatakse erinevates liiklusolukordades käitumist
4. analüüsitakse liiklusõnnetuste põhjusi ja ebaõige käitumise võimalikke tagajärgi

Õpetust korraldades tuleb lähtuda konkreetsetest situatsioonidest liikluses:

1. eseme järgi, nt. seisev buss, sõiduauto, muu takistus tänaval (märgid)
2. koha järgi, nt. reguleerimata ületuskohal jne.
3. jalakäija tegevusena, nt. ohusituatsioonid bussist väljumisel, sõidutee ületamisel, et kiiresti sõprade juurde jõuda jne.
4. juhi tegevuse järgi, nt. ohuolukord bussi sõitmisel ootekohale, möödasõidul seisvat või liikuvast sõidukist jne.
5. jalakäija emotsionaalse seisundi järgi, nt. rutt, närvitsemine, ebakaine olek, nõrgenud nägemine jne.

Teadmiste ning kogetu kinnitamiseks on olulised vestlused kui ka piltide ja videomaterjali kasutamine.

Liiklusõpetuses on oluline arendada vaatlemisoskust, so.

1. olukorra vaatlemist ja hindamist
2. sõidukite märkamist, sõiduki suuna, kiiruse ja kauguse hindamist, varjatud ohu ettenägemist.

Aktiivse õpetamise meetodid sisaldavad:

1. rühmatööd

KOHTLA-JÄRVE LASTEAED RUKKILILL

2. situatsioonülesannete lahendamist
3. arutelusi, vestlusi
4. õppekäike

Õpetaja planeerib kuude kaupa konkreetsed teemad ja nende seotuse erinevate tegevustega, arvestades laste vanust ja arengutaset, konkreetset liikluskeskkonda ja ka vanemate soove.

Kuni 3 aastased lapsed

Eesmärk: ohutu liikumise õpetamine lasteaia siseruumides, lasteaia välisterritooriumil ja väljaspool lasteaeda

1. ohutu liikumise õpetamine rühmaruumis, koridoris, lasteaia territooriumil
2. rühmaga liiklemise õpetus, liikumine ravis lasteaia välisterritooriumil
3. liiklemine lähtuvalt aastaegadest lasteaia välisterritooriumil
4. liiklejate ja liiklusvahendite tutvustamine
5. erinevate helide kuulamise õpetamine
6. turvalisus autos – turvatooli ja turvavöö kasutamise vajalikkus

3-5 aastased lapsed

Eesmärk: õpetada last aru saama, kuidas tekivad ohtlikud olukorrad ja kuidas on võimalik neid vältida:

1. ohutu liikumise õpetamine lasteaia välisterritooriumil – jalakäijana, jalgratturina
2. lasterühmaga liiklemine tänaval, lasteaia ümbruse liikluskeskkonnaga tutvumine
3. õpetada märkama ohtusid ning neid vältima lasteaia ümbruse liikluskeskkonnas
4. jalgratturi koolitus lähtuvalt lapse vanusest ja lasteaia kehtestatud jalgrattaga sõitmise korrale; laps kui juht
5. liiklemine pimedas/hämaras (helkuri vajalikkus), halva nähtavusega tingimustes, lasteaia välisterritooriumil ja väljaspool
6. parem, vasak pool. Stopp! Peatun, kuulan, vaatan! liikumise tegevustes
7. liiklemine lähtuvalt erinevatest aastaegadest lasteaia välisterritooriumil
8. turvalisus autos, turvavöö kasutamise vajalikkus
9. erinevate helide kuulamise oskus, heli suuna määratlemine
10. selgitada liiklus- ja käitumisreeglite vajalikkust
11. tutvustada lihtsamaid liiklusmärke kodu- ja lasteaia ümbruses ning selgitada nende vajalikkust

KOHTLA-JÄRVE LASTEAED RUKKILILL

5 – 7 aastased lapsed

Eesmärk: õpetada last aru saama, kuidas tekivad liigeldes ohtlikud olukorrad ja kuidas on võimalik ohuolukorrad vältida:

1. ohutu liiklemise õpetamine tänaval liigeldes erinevatel aastaegadel ja lähtuvalt lasteaeda ümbritsevast liikluskeskkonnast
2. liiklemise erinevused linnas ja maal (maanteel)
3. kuulamisoskuse arendamine õppekäikudel tänaval liikudes, heli suuna ja kauguse määramine
4. ühistranspordikasutamise reeglid, õppekäigud kasutades ühistransporti
5. erinevate liiklusvahendite otstarbe tutvustamine, tegevuste võrdlemine, sõidukiirused, peatumis- ja pidurdusteed
6. turvalisus autos, turvavöö kasutamise vajalikkus
7. liiklemine pimedal ajal lasteaia välisterritooriumil, helkuri kasutamise õpetus
8. jalgratturi koolitus lähtuvalt lasteaia kehtestatud jalgrattaga sõitmise korrale
9. tutvustada liikluseeskirja kui õigusakti; seadus, mis on täitmiseks
10. seaduskuulekus liikluses
11. liiklusmärkide tutvustamine: liiklusmärgid jalakäijale, jalgratturile, sõidukijuhile
12. liiklusmärkide tähenduse lugemise oskuse arendamine
13. tutvustada, kuidas tegutseda liiklusõnnetuse korral, oskus kutsuda abi, hädanumbri valimise õpetamine

Koolikäpsuse saavutanud laps:

1. saab aru liiklusreeglite vajalikkusest
2. tunneb liiklusmärke ja teab nende tähendusi
3. tunneb valgusfoore ja teab fooritulede tähendusi
4. teab käitumisreegleid tänaval
5. tunneb erinevaid sõidukeid
6. teab ohtudest ja ohtlikest olukordadest tänaval, oskab liigelda lasteaia ja kodu ümbruses

Liikluskasvatuse läbivad teemad:

1. Liiklusmärgid ja nende tähendused
2. Liikluseeskiri. Tee. Sõidutee. Kõnnitee. Jalgrattatee. Sõidukijuht. Jalakäija. Bussipeatus.
3. Ühissõidukid, nende kasutamine. Buss. Troll. Tramm. Rong. Ühissõidukipeatused. Käitumine peatuses. Käitumine ühissõidukis. Ühissõidukist väljumine.
4. Sõidutee ületuskoha õige valik. Ülekäigurada. Kohad, kus sõiduteed ületada ei tohi. Lasteaia ohtlike kohtade kaardistamine.

KOHTLA-JÄRVE LASTEAED RUKKILILL

5. Valgusfoorid: ümartuledega foor. Jalakäijafoor. Tellitavad Foorid. Fooritulede tähendused.
6. Sõidutee ületamine. Peatu, kuula, vaata. Alarmsõidukile tee andmine.
7. Lasterühma liikumine tänaval.
8. Liiklemine asulavälisel teel.
9. Ristmikud. Reguleeritud ja reeguleerimata ristmikud.
10. Liikumine pimedas, vihmas, lumesajus, udus. Miks on helkur vajalik? Kuidas helkur töötab?
11. Kontroll, kus lapsed talvel mängivad.
12. Turvavarustuse kasutamise vajalikkusest autos.
13. Jalgratas ja jalgrattur. Kiiver. Jalgrattalipp.

Koostöö lapsevanemaga

Oluline on teha koostööd ja ka abi paluda lapsevanematelt. Täiskasvanute käitumine on lastele eeskujuks. Vale eeskuju võib põhjustada viga saamist eelkõige lapsele, sest ta ei suuda liikluses tekkivaid keerulisi olukordi õigesti hinnata. Laps on sageli ka oma vanemate kasvataja, kuid lapsele on vaja anda peale praktiliseks eluks vajalike teadmiste ja oskuste ka teadmisi ja oskusi elu kaitsmiseks ja säilitamiseks. On vaja õpetada, kuidas vältida ümbritseva keskkonna ohtusid.

ÕPETA LAST LIIKLUSES ÕIGESTI KÄITUMA JA KÄITU KA ISE LAPSELE RÄÄGITU JÄRGI!

3.12 Lapsevanematega koostöö põhimõtted ja korraldus

Lapse kehalist, vaimset ja sotsiaalset arengut soodustab kodu ja lasteaia koostöö.

Lasteasutuse pedagoogid teevad lapsevanemaga lapse arengu toetamiseks koostööd, mis põhineb dialoogil, vastastikusel usaldusel ja lugupidamisel. Õpetaja suhtleb lapsevanemaga kui võrdse partneriga.

Partnerluse põhimõtted koostöös lapsevanematega on:

- 1.dialoog- eeldab koos mõtlemist, teise poole arvamuste kuulamist, mille tulemusena jõutakse lõpptulemuseni
- 2.kuulamine – partneriga luuakse suhe ning väljendatakse teadet vastu võttes huvi ja usalduslikkust
- 3.usaldus- tagatakse erialase kompetentsusega, mis eeldab lapsevanemate kasvatuspõhimõtete tundmist
- 4.austus ja lugupidamine väljenduvad teise arvamuse ja erinevuste mõistmises
- 5.avatus suhtlejana – räägitakse mõlema poole ootustest, lootustest, muredest, hirmudest ja

KOHTLA-JÄRVE LASTEAED RUKKILILL

eelarvamustest

6.konfidentsiaalsuse tagamine

Lasteaia tegevus on perekonnale avatud. Lasteaed toetab ja abistab perekonda laste kasvatamisel ja õpetamisel. Hea koostöö lastevanematega on aluseks laste kohanemisele lasteaias ning heaolu ja turvatunde tekkimisele lasteaias viibides. Perekonnad on erinevad, seega on oluline olla koostöös kõikide pereliikmetega, kes on lastega lähedastes suhtes. Õpetajatel ja lastevanematel on ühine eesmärk arendada ja kasvatada iga last vastavalt tema individuaalsetele võimetele ja saavutada parim tulemus. Hea koostöö laabumise eest kannavad vastutust nii õpetaja kui ka vanemad.

Koostöö korraldamisel:

- 1.Pedagoog teavitab regulaarselt lapsevanemat lapse arengust ja õppimisest ning õppe- ja kasvatustegevuse korraldusest. Pedagoog loob lapsevanemale võimalused saada tuge ja nõu õppe- ja kasvatusküsimustes.
2. Lapsevanemal võimaldatakse osaleda õppe- ja kasvatusprotsessi kavandamises ja läbiviimises ning anda tagasisidet lasteasutuse tegevusele.
- 3.Kuna iga vanem tunneb kõige paremini oma last, on kasulik jagada teavet oma lapse kohta ka õpetajaga. Ühiselt läbiarutatud probleemid aitavad püstitada eesmärke kasvatustöös iga lapse individuaalsust ja eripära arvestades.

Koostöö vormid ja lastevanemate teavitamine:

- 1.Lasteaia kodulehekülg – kus on olemas lasteaia tutvustus, missioon, visioon, lasteaia arengukava, õppekava, kodukord, töötavad rühmad, administratsiooni vastuvõtuajad jms. oluline informatsioon
- 2.Infosüsteem ELIIS – kus lapsevanem tutvub rühma nädala- või kuuplaaniga, rühma tegevuskavaga, lasteaia tööd reguleerivate dokumentidega, lasteaia nädala menüüga. Lapsevanem saab lapse toimetamisest tagasisidet, võib jälgida rühma sündmuste kalendrit, teatab lapse puudumisest, saab lugeda teateid ja sõnumeid jne.
- 3.Stendid lastevanematele – teatatakse lasteaias toimuvatest erelistest sündmustest ja aktuaalsetest probleemidest, seal kajastuvad rühma päeva- ja tegevuste kava, meespea lastevanematele, nädala eesmärgid ning tähtsamad tööd ja tegemised, menüü, laste looming – pidevalt värsket infoga ja esteetilised
- 4.Lahtiste uste päev – lasteaia ja rühmade tutvustamine, õpetajate töö ja laste tegemiste tutvustamine (tegevuste vaatlused) – üks kord õppeaastas
- 5.Lasteaia valmisolek heita pilk lasteaia argipäeva – lasteaed ja lasteaia tegevus on avatud lastevanematele
- 6.Näitused lastele ja lastevanematele – vähemalt 2 – 3 korda õppeaastas

KOHTLA-JÄRVE LASTEAED RUKKILILL

7.Lasteaia kodukord ja rühmareeglid – õpetajad tutvustavad igale lapsevanemale lapse esmasel lasteaeda vastuvõtmisel ja korratakse iga õppeaasta algul.

8.Lastevanemate koosolekud rühmades, kus arutatakse ja otsustatakse rühma aktuaalseid probleeme, õpetajad annavad ülevaate plaanidest ning tegemistest ja teevad kokkuvõtte õppekasvatustööst, laste arengust üldiselt, jms. – vähemalt kaks korda õppeaastas (septembris ja aprillis)

9.Igapäevane vahetu suhtlemine õpetaja ja lapsevanema vahel - õpetajad annavad jooksvalt individuaalset tagasisidet lapsevanematele lapse päeva ja arengu kohta. Võimalused suhtlemiseks ja info vahetamiseks kohandatakse vastavalt pere vajadustele ja eelistustele.

10.Ühisüritused lastevanemate, laste ja õpetajatega – kontserdid, spordipäevad, pereõhtud

11.Arenguestlused – planeeritud ja ettevalmistatud vestlus lapse arengust õpetajate ja lapsevanemate vahel – esimesel ja viimasel lasteaia aastal I poolaastal, teistel aastatel II poolaastal

12.Ankeetküsitlused – lastevanematelt tagasiside saamiseks ja lastevanemate rahulolu väljaselgitamiseks – vähemalt iga 3 aasta tagant

13.Individuaalne arenduskava – vajadusel koostatakse koostöös lapsevanemaga

Lastevanemad ja ka nendepoolne abi ja soovitus on lasteaias alati oodatud ja teretulnud.

IV LAPSE EELDATAVAD ÜLDOSKUSED

Õppekavas eristatakse nelja üldoskuste rühma:

1.mänguoskused

Mäng on eelkoolieas lapse põhitegevus. Mängu käigus omandab ja kinnistab laps uut teavet, uusi oskusi, peegeldab tundeid ja soove, õpib suhtlema, omandab kogemusi ja käitumisreegleid. Mänguoskus on kõigi üldoskuste ning õppe- ja kasvatustegevuse eri valdkondade oskuste ja teadmiste arengu alus.

2.tunnetus- ja õpioskused

Tunnetusoskused on oskused tahtlikult juhtida oma tunnetusprotsesse – taju, tähelepanu, mälu, mõtlemist, emotsioone ja motivatsiooni.

Õpioskuste all mõistetakse lapse suutlikkust hankida teavet, omandada teadmisi ja oskusi ning uurida ja katsetada. Õpioskused kujunevad tunnetusoskuste arengu alusel.

3.sotsiaalsed oskused;

Sotsiaalsete oskuste all mõistetakse lapse oskusi teistega suhelda, tajuda nii iseennast kui ka partnereid, võtta omaks ühiskonnas üldtunnustatud tavasid ning lähtuda eetilistest tõekspidamistest.

4.enesekohased oskused.

Enesekohaste oskuste all mõistetakse lapse suutlikkust eristada ja teadvustada oma oskusi, võimeid ja emotsioone, juhtida oma käitumist.

KOHTLA-JÄRVE LASTEAED RUKKILILL

Üldoskuste kujunemist toetatakse kõigi õppe- ja kasvatustegevuste kaudu, erinevate valdkondade sisusid lõimides.

4.1 1 – 2 aastane laps (12-24 kuud)

Teisel eluaastal toimuvad lapse arengus tormilised muutused. Kõige silmatorkavamad on need väikelapse kehalises arengus. Ta teeb oma esimesi samme ning hakkab seejärel aina rohkem ja osavamalt liikuma, jooksuma, ronima ning hüppama; areneb silma ja käe koostöö. Teine märgatav muutus lapse arengus on tema kõne kiire edenemine esimestest sõnadest paari-kolmesõnaliste lauseteni. Intellektuaalne ja keeleline areng võimendavad teineteist: keele arenguks on vaja teatud intellektuaalse arengu taset, keeleline areng soodustab aga omakorda vaimset arengut. Suured muutused on ka sotsiaalses arengus: imikust saab väike enesekindel laps, kes tahab omakorda suhelda, osaleda teda ümbritsevate inimeste tegevuses ning matkida neid igal võimalikul juhul.

Teise eluaasta lõpuks on laps omandanud järgmised oskused:

mänguoskused

- 1.mängib teistega kõrvuti ja osaleb ühismängudes täiskasvanuga vahelduvas vormis
- 2.mängib teiste lastega lihtsamaid igapäevaseid olukordi ja tegevusi kajastavaid rollivahetusega mängu;

tunnetus- ja õpioskused

- 1.hangib ümbrusest aktiivselt infot ning loob selle hankimiseks ise uusi võimalusi. Keskkonnast tuleva info hulka tasakaalustab, reguleerib ja organiseerib lapse jaoks täiskasvanu;
- 2.keskendub lühikeseks ajaks ühele tegevusele, silmatorkavale stiimulile või omadusele; sõnalise juhendamise ja suunamise korral on ta püsivam;
- 3.tegutseb teistega kõrvuti ja osaleb ühistevõttes vahelduvas vormis;
- 4.loob tegevuse kaudu seoseid kõnega; sõnad ja objektid saavad tema jaoks mõiste tähenduse;
- 5.suhtleb valdavalt 1-2sõnaliste lausetega nii mängus kui ka igapäevategevustes peamiselt tuttava täiskasvanuga ning kasutab mitteverbaalseid suhtlusvahendeid (osutamine, miimika);
- 6.räägib ja saab aru üksnes sellest, mida ta tajub;
- 7.tunneb huvi raamatute vastu ning mõistab lihtsaid realistlikke jutukehi, mis seostuvad tema enda kogemustega;
- 8.tunnetab keskkonna mõju, avastab seoseid oma tegevuse ja selle tagajärje vahel, lihtsamaid põhjuse-tagajärje suhteid ning saab aru kuuluvusest ja erisusest;
- 9.sobitab erinevaid materjale ja esemeid;
- 10.rühmitab ühe nähtava omaduse järgi;
- 11.omandab uusi seoseid vahetu, korduva ja aktiivse tegutsemise ning käelise tegevuse kaudu;
- 12.kasutab omandatud teadmisi, seoseid ja tegevusi samas situatsioonis ning kontekstis, kannab üle

KOHTLA-JÄRVE LASTEAED RUKKILILL

lihtsamaid seoseid ning kasutab neid sarnastes ülesannetes ja olukordades.

sotsiaalsed ja enesekohased oskused

- 1.väljendab lihtsaid emotsioone, mis on tugevad ja vahelduvad kiiresti;
- 2.teadvustab ennast, kasutab osaliselt minavormi, proovib ennast maksma panna ning oskab keelduda ja ei öelda;
- 3.üritab aru saada teiste inimeste seisukohtadest, kuid tema tajud on enesekeskseid;
- 4.hindab oma oskusi ja suutlikkust paremaks, kui need tegelikult on;
- 5.teab oma ees- ja perekonnanime ja elementaarseid viisakusreegleid ning kasutab neid, kui seda on talle õpetatud;
- 6.sööb, joob ja riietub lahti valdavalt iseseisvalt ning püsib suurema osa päevast kuiv ja puhas;
- 7.reageerib sõltuvalt situatsioonist ja ümbritsevate inimeste käitumisest;
- 8.mõistab selgelt väljendatud keeldu „Ei tohi!“, „Ära tee!“ jne;
- 9.tunneb huvi teiste laste vastu, jälgib neid ja mängib nendega kõrvuti;
- 10.toetub võõrastega suheldes ja enesekindluse saavutamiseks tuttavale täiskasvanule;
- 11.matkib täiskasvanu tegevusi, millele saab tagasisidet.

4.2 2 – 3 aastane laps (24-36 kuud)

Kolmandal eluaastal on suurimad muutused lapse identiteedi areng ja eneseteadvustamine, arusaam sellest, et ta on isiksus oma õiguste, soovide ja tahtmistega. Laps on teadlikum kategooriatest *mina* ja *minu*, seetõttu katsetab ta täiskasvanute reaktsioone ning seda, kui võrd suudab ta kontrollida ja saavutada oma tahtmist. Sellelealisele on iseloomulikud jonnihood ja emotsionaalsed puhangud, mis enamasti on siiski ajutised. Ta esitab küsimusi nii enda tegevuse kui ka teiste reaktsioonide kohta. Laps huvitub iseendast, oma teadmistest ja asjadevahelistest seostest.

Kolmanda eluaasta lõpuks on laps omandanud järgmised oskused:

mänguoskused

- 1.mängib mõnda aega koos teistega ja jälgib lihtsamaid reegleid
- 2.mängib nii konkreetsete mänguasjadega kui ka neid kujutavate sümbolitega
- 3.kordab ja jäljendab varasemaid kogemusi ning mäluvilte nii konstruktiivses mängus kui ka lihtsas rollimängus

tunnetus- ja õpioskused

- 1.leiab tegutsemisajendi, plaanib ja organiseerib tegevusi täiskasvanu abiga;
- 2.plaanib osaliselt oma käitumist ja tegevust iseendale suunatud kõne vahendusel;
- 3.keskendub tegevusele lühikeseks ajaks, tema tähelepanu ei ole veel püsiv;
- 4.tegutseb vahetult nii konkreetsete asjadega kui ka neid kujutavate sümbolitega;

KOHTLA-JÄRVE LASTEAED RUKKILILL

5.on omandanud sõnavara, mis võimaldab tal ennast väljendada;

6.osaleb dialoogis;

7.jälgib lihtsaid lookesi ja eristab kogemusele tuginedes realistlikke sündmusi väljamõeldud lugudest;

8.mõistab osaliselt lihtsamat kõnet ka ilma toetava vihjeta ning saab aru lihtsamatest ülekantud tähendustest;

9.rühmitab asju ja esemeid ühe või mitme tajutava omaduse või nimetuse järgi;

10.tal on ettekujutus arvamõistest ja värvuste nimetustest;

11.leiab võrdluse alusel asjades ühiseid ja erinevaid jooni ning nendevahelisi seoseid, kasutab info saamiseks keelt;

12.tema ettekujutus oma teadmistest ja oskustest on ebarealistlik;

13.omandab uusi seoseid, mõisteid ja teadmisi korduva kogemuse, aktiivse tegutsemise ning mudelite järgi õppimise kaudu; vajab oma tegevusele tagasisidet.

sotsiaalsed ja enesekohased oskused

1.saab aru, et inimestel võivad olla tema omadest erinevad tunded ja emotsioonid;

2.tal on osaliselt kujunenud enesetunnetus ja eneseteadvus;

3.väljendab tugevaid emotsioone, oma mina;

4.võib karta tundmatuid ja uusi asju;

5.tahab igapäevastes olukordades valikute üle ise otsustada ning üritab neid ka täide viia;

6.tema enesekindlus on kõikumine; enesekindluse saavutamiseks vajab ta turvalisust, tunnustust, rutiini ja reegleid;

7.osaleb täiskasvanuga ühistegevustes; teisi lapsi pigem jälgib, tegutseb nendega kõrvuti;

8.jagab mõnikord oma asju ka teistega, valdavalt on ta siiski omandihoidja;

9.loob sõprussuhteid nendega, kellega on tihti koos; tegutseb kontakti luues ja säilitades sihipäraselt;

10.algatab vestlust eri partneritega erinevatel teemadel; tajub, mida teised teavad ja mis on neile uus;

11.täidab igapäevaelu rutiini;

12.järgib lihtsamaid sotsiaalseid reegleid ning eeskujudele toetudes jälgendab igapäevaelu rolle ja tegevusi.

4.3 3 – 4 aastane laps (36-48 kuud)

Neljandal eluaastal paraneb lapse liigutuste koordineerimine ja täpsus, ta on aktiivne ning pidevas liikumises ja tegevuses. Tal on suur soov uute teadmiste ja muljete järele, ta on uudishimulik ning tahab rohkem teada iseenda ja maailma kohta. Laps kuulab hoolega ning seob kõik oma varasemate

KOHTLA-JÄRVE LASTEAED RUKKILILL

kogemuste ja mälu piltidega. ta on suur isetegija, kusjuures sageli hindab ta oma oskusi ebarealistlikult, segi kipuvad minema soovid ja tegelikkus. Uued teadmised tekitavad tihtipeale palju hirme. Neljas eluaasta on lapse kõige magusam mänguiga.

Neljanda eluaasta lõpuks on laps omandanud järgmised oskused:

mänguoskused

1. osaleb ühismängudes ning mängib ja teeb koostööd teiste lastega; konstrueerib, osaleb rolli-, loov- ja võistlusmängudes

2. püüab järgida lihtsaid mängureegleid

3. huvitub võistlusmängudest

tunnetus- ja õpioskused

1. oskab osaliselt oma tegevusi plaanida ja organiseerida ning tegutseb iseseisvalt otsese juhendamiseteta, kuid autoriteetide toel;

2. plaanib minakeskse kõne abil oma tegevust ja lahendab probleeme;

3. hangib tänu keeleoskusele uut teavet; tema kõne toetub mälule ning sõltub sellest, kellega ja mis olukorras ta koos on;

4. saab aru mõistatustest ja lihtsamatest piltlikest võrdlustest;

5. järgib lihtsaid reegleid;

6. huvitub võistlusmängudest ja tahab olla edukas;

7. osaleb ühistegevuses ning teeb koostööd teiste lastega; konstrueerib, osaleb rolli- ja võistlusmängudes ning loovtegevustes;

8. liigitab lihtsamate üldmõistete või mitme tunnuse järgi; keskendub tegutsedes mitmele nähtavale ja eristavale tunnusele ning jaotab oma tähelepanu;

9. saab aru arvumõistest; huvitub tähtedest;

10. omandab uusi teadmisi praktiliste olukordade, kogetud emotsioonide, kujutluste ja kõne kaudu.

sotsiaalsed ja enesekohased oskused

1. väljendab verbaalselt lihtsamaid emotsioone, oma soove, tahtmisi ja seisukohti ning püüab jõuda kokkuleppele;

2. tahab olla iseseisev, kuid sageli ei ole tal enda suutlikkusest realistlikku ettekujutust;

3. saab hakkama eneseteenindamisega (riietub, sööb, joo iseseisvalt), tal on kujunenud tualetiharjumused;

4. teab oma nime, vanust ja sugu ning märkab soolisi erinevusi;

5. seab endale mõningaid eesmärke ja täidab neid;

6. väärtustab oma saavutusi, ent vajab oma tegevuse tunnustamist ja täiskasvanu tähelepanu;

7. püüab vahel teisi abistada; tal on mõningane ettekujutus teiste inimeste tunnetest ja mõtetest;

KOHTLA-JÄRVE LASTEAED RUKKILILL

- 8.osaleb lühikest aega ühistegevuses eakaaslastega, kuid eelistab üht mängukaaslast rühmale;
- 9.arvestab reegleid mängudes ja tegevustes, mida juhib autoriteet;
- 10.saab aru lihtsamatest seltskonnas käitumise reeglitest ning järgib neid igapäevases suhtluses; püüab täita kodukorra reegleid;
- 11.saab aru valetamisest kui taunitavast käitumisest;
- 12.huvitub võistlusmängudest ning tahab olla edukas.

4.4 4 – 5 aastane laps (48-60 kuud)

Viiendal eluaastal huvitub laps kõigest uuest ja põnevast, ta on väga aktiivne nii tegutsedes kui ka ennast väljendades. Tema tasakaalutunne on parem, liigutused sujuvamad, ta oskab liikuda erinevatel pindadel, on kiirem ning suudab teha korruga mitut asja. Selles vanuses kujuneb välja ka täiskasvanule omane kõnniliigutuste kinemaatika ning suureneb huvi laua taga tehtavate käeliste tegevuste vastu. Laps räägib ja küsib palju. Samas on tal ikka veel raske oma käitumist kontrollida. Ta ootab kiitust, tahab teistele meeldida, kõike hästi teha ja seejuures mitte eksida. Viiendal eluaastal ajab laps veel segi tegelikkuse ja fantaasiad, tõe ja vale. Tunnetusprotsessidest muutub kõige olulisemaks mälu roll. Areneb kaemuslik-kujundiline mõtlemine, mis tugineb kujutlustele. Selles vanuses kujunevad välja soolised stereotüübid.

Viienda eluaasta lõpuks on laps omandanud järgmised oskused

mänguoskused

- 1 mängib koos teistega; teda motiveerivad mängud eakaaslastega
- 2.osaleb erinevates mänguliikides
3. keskendub huvipakkuvale mängule mõnikümmend minutit

tunnetus- ja õpioskused

- 1.tegutseb lühikest aega iseseisvalt, kuid tegutsemiskindluse saavutamiseks vajab veel täiskasvanu abi;
- 2.reguleerib oma käitumist ja emotsioone täiskasvanu abiga, hakkab oma tegevust planeerides ja korraldades kasutama sisekõnet;
- 3.tegutseb koos teistega; teda motiveerivad tegevused eakaaslastega;
- 4.tema keeleline areng võimaldab lahendada ülesandeid ja probleeme ning saavutada kokkuleppeid;
- 5.konstrueerib, katsetab ja uurib erinevaid võimalusi, kasutades nii sümboleid, kujutlusi kui ka reaalseid esemeid ja objekte;
- 6.osaleb erinevates tegevusliikides ja loovtegevustes;
- 7.räägib esemetest, mis pole kohal, ja olukordadest, mis toimusid minevikus või leiavad aset tulevikus, ning fantaseerib;

KOHTLA-JÄRVE LASTEAED RUKKILILL

8. keskendub huvipakkuvale tegevusele mõnikümme minutit;
9. oskab vaadelda ning märgata detaile, olulisi tunnuseid ja seoseid;
10. eristab rühmi ja oskab neid võrrelda ning saab aru lihtsamate mõistete kuuluvusest, alluvusest ja üldistusastmest;
11. tal on ettekujutu numbritest, tähtedest ja sümbolitest;
12. omandab teadmisi kogemuste ja kõne kaudu, tegutseb aktiivselt ning lahendab probleeme;
13. kasutab teadmiste omandamisel ja kogetu meenutamisel intuiitiivselt lihtsamaid meeldejätmise viise (mälustrateegiaid).

sotsiaalsed ja enesekohased oskused

1. hakkab mõistma teiste inimeste tundeid ja mõtteid;
2. väljendab oma emotsioone ja räägib nendest;
3. suhtleb ja tegutseb enamasti iseseisvalt ning orienteerub oma suutlikkuses;
4. suudab kuigivõrd vastutada oma tegevuse eest;
5. on tundlik teiste hinnangute suhtes, need mõjutavad tema enesehinnangut;
6. imiteerib täiskasvanu tegevusi ja rolle, kasutades tema sõnavara ja maneere;
7. eelistab sootüübilisi mängu;
8. naudib rühma kuulumist ja eakaaslaste seltsi ning ühistegevust; teeb eesmärgi saavutamiseks koostööd, jagab ja vahetab;
9. aktseptib reegleid, kogemusi ja muutusi; jälgib reeglite täitmist teiste poolt; kõne areng võimaldab arusaamatusi lahendada verbaalselt;
10. oskab avalikus kohas sobivalt käituda ning teab, mida tohib, mida mitte.

4.5 5 – 6aastane laps (60-72 kuud)

Kuueaastane pendeldab ühest äärmusest teise, sageli võib lapse soov midagi teha olla tema võimetest suurem. Ta on enesekindel ja iseseisev, samal ajal haavatav ja tundlik selle suhtes, kuidas teised teda tajuvad ning hindavad. Ta vajab tunnustust, tähelepanu, kiitust ja toetust. Järjest olulisemaks muutub rühma kuulumine. Lapse kujutlusvõime ja loovus kerkivad kõrgustesse ning uued kogemused innustavad üha enam selle maailma kohta teavet hankima. Tal areneb nii üld- kui ka peenmotoorika, ta saavutab täiskasvanule iseloomulikud jooksuliigutused ning omandab viskeliigutuste põhistruktuuri, kuid puuduvad veel täiskasvanule omased kogemused, jõud ja ettenägelikkus.

Kuuenda eluaasta lõpuks on laps omandanud järgmised oskused:

mänguoskused

1. plaanib oma mängu, seab eesmärgi

KOHTLA-JÄRVE LASTEAED RUKKILILL

2.järgib mängudes reegleid, eriti nende täitmist teiste poolt

3.oskab reegleid teistele selgitada

4.suudab lühikest aega ilma täiskasvanu kontrollita rühmas mängida

tunnetus- ja õpioskused

1.plaanib oma igapäevategevusi, seab eesmärged ning üritab alustatud tegevused lõpetada;

2.suudab keskenduda tegevusele vähemalt 20-30 minutiks;

3.kasutab kujutlusi luues ja tegevusi planeerides sisekõnet;

4.kasutab kõnet info saamiseks, tegelikkuse adumiseks ning uute teadmiste omandamiseks;

5.järgib ühistegevustes reegleid ja suudab neid selgitada;

6.kasutab sidusat kõnet, tema dialoog on suunatud rohkem iseendale;

7.osaleb aktiivselt käelistes ja loovtegevustes;

8.saab aru asjade suhetest ja omadustest ning ajalis-ruumilisest järjestusest;

9.kasutab teadmisi igapäevastes situatsioonides, nii uudes kui ka sarnases olukorras;

10.kasutab uute teadmiste omandamisel meeldejätmise strateegiaid juhuslikult, teadvustab kordamise vajadust.

sotsiaalsed ja enesekohased oskused

1.tajub ja mõistab teiste inimeste emotsioone ja seisukohti ning arvestab neid käitumises ja vestluses;

2.seab endale eesmärged ja üritab neid ellu viia;

3.on oma tegevustes orienteeritud tunnustusele, tähelepanule ja emotsionaalsele toetusele;

4.eelistab omasoolisi mängukaaslasi; kujunevad esimesed sõprussuhted;

5.suudab lühikest aega ilma täiskasvanu kontrollita rühmas tegutseda ning teha koostööd omal viisil

6.järgib tegevustes reegleid, eriti nende täitmist teiste poolt; oskab reegleid teistele selgitada;

7.järgib sotsiaalset rutiini.

4.6 6 -7 aastane laps (72-84 kuud)

Seitsmendal eluaastal on lapse areng eri valdkondades väga kiire. Muutused on märgatavad nii tema sotsiaalsetes ja kognitiivsetes oskustes kui ka emotsionaalsel tasandil, aidates tal valmistuda kooliks. Laps huvitub õppimisest, probleemide lahendamisest ja keerukatest ülesannetest, tema jaoks on tähtis kõike hästi teha ning kõigega hakkama saada. Tal tekib enesekriitika ja täiuse vajadus, samas on ta ettevaatlik ja kohati enesesse tõmbunud, vajab ümbritsevate tähelepanu ning tunnustust. Kooliks vajalike oskuste omandamise vältel võivad seitsmendal eluaastal selgemalt esile tulla laste individuaalsed erinevused ja võimalikud arenguprobleemid.

Seitsmenda eluaasta lõpuks on laps omandanud järgmised oskused:

KOHTLA-JÄRVE LASTEAED RUKKILILL

mänguoskused

- 1.tunneb mängust rõõmu ning on suuteline mängule keskenduma;
- 2.rakendab mängudes loovalt oma kogemusi, teadmisi ja muljeid ümbritsevast maailmast;
- 3.algatab erinevaid mängu ja arendab mängu sisu;
- 4.täidab mängudes erinevaid rolle;
- 5.järgib mängureegleid ning oskab tuttavate mängude reegleid teistele selgitada;
- 6.suudab mängu käigus probleeme lahendada ja jõuda mängukaaslastega kokkuleppele;
- 7.tunneb rõõmu võidust ja suudab taluda kaotust võistlusemängus;
- 8.kasutab mängudes loovalt erinevaid vahendeid.

tunnetus- ja õpioskused

- 1.saab aru lihtsamatest seostest (hulk, põhjus, tagajärg), tajub esemeid, sündmusi ja nähtusi tervikuna;
- 2.mõtleb nii kaemuslik-kujundlikult kui ka verbaalselt, saab kuuldust aru, reageerib sellele vastavalt ning kasutab arutlevat dialoogi;
- 3.tegutseb sihipäraselt, on suuteline keskenduma kuni pool tundi;
- 4.kavandab ja korraldab oma igapäevategevusi ja viib alustatud tegevused lõpuni;
- 5.tegutseb uudses olukorras täiskasvanu juhiste järgi;
- 6.suhtub õppimisse positiivselt – tahab õppida, uurida, esitada küsimusi, avastada ja katsetada;
- 7.rühmitab esemeid ja nähtusi erinevate tunnuste alusel;
- 8.kasutab materjali meeldejätmiseks kordamist.

sotsiaalsed oskused

- 1.püüab mõista teiste inimeste tundeid ning arvestada neid oma käitumises ja vestluses;
- 2.tahab ja julgeb suhelda – huvitub suhetest ja tunneb huvi teiste vastu;
- 3.hoolib teistest inimestest, osutab abi ja küsib seda vajadusel ka ise;
- 4.osaleb rühma reeglite kujundamisel;
- 5.oskab teistega arvestada ja teha koostööd;
- 6.loob sõprussuhteid;
- 7.saab aru oma-võõras-ühine tähendusest;
- 8.teeb vahet hea ja halva käitumise vahel;
- 9.mõistab, et inimesed võivad olla erinevad;
- 10.järgib kokkulepituid reegleid ja üldtunnustatud käitumisnorme;
- 11.selgitab oma seisukohti.

enesekohased oskused

- 1.suudab oma emotsioone kirjeldada ning tugevaid emotsioone, nt rõõmu, viha, sobival viisil väljendada;

KOHTLA-JÄRVE LASTEAED RUKKILILL

- 2.kirjeldab enda häid omadusi ja oskusi;
- 3.oskab erinevates olukordades sobivalt käituda ning muudab oma käitumist vastavalt tagasisidele;
- 4.algatab mängu ja tegevusi;
- 5.tegutseb iseseisvalt ja vastutab oma käitumise eest;
- 6.teab, mis võib olla tervisele kasulik või kahjulik ning kuidas ohutult käituda;
- 7.saab hakkama eneseteenindamisega ja tal on kujunenud esmased tööharjumused;
- 8.kasutab erinevaid vahendeid heaperemehelikult ning tegevuse lõppedes koristab enda järelt.

V VALDKONDADE ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID JA SISU NING LAPSE ARENGU EELDATAVAD TULEMUSED ÕPPEKAVA LÄBIMISEL

Õppe- ja kasvatustegevuse seob tervikuks lapse elust ja ümbritsevast keskkonnast tuleneva temaatika. Valdkondade kaupa esitatud õppesisu ja -tegevuste lõimimisel lähtutakse üldõpetuslikust põhimõttest. Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel lõimitakse järgmisi tegevusi: kuulamine, kõnelemine, lugemine ja kirjutamine, vaatlemine, uurimine, võrdlemine, arvutamine ning mitmesugused liikumis-, muusika- ja kunstitegevused.

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid, sisu, kavandamine ja korraldus ning lapse arengu eeldatavad tulemused esitatakse seitsmes valdkonnas :

- 1.mina ja keskkond;
- 2.keel ja kõne;
- 3.eesti keel kui teine keel;
- 4.matemaatika;
- 5.kunst;
- 6.muusika;
- 7.liikumine.

5.1 Valdkond MINA JA KESKKOND

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1.mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult;
- 2.omab ettekujutust oma minast ning enda ja teiste rollidest elukeskkonnas;
- 3.väärtustab nii eesti kultuuritraditsioone kui ka oma rahvuse kultuuritraditsioone;
- 4.väärtustab enda ja teiste tervist ning püüab käituda tervislikult ning ohutult;

KOHTLA-JÄRVE LASTEAED RUKKILILL

5.väärtustab keskkonda hoidvat ja keskkonnahoidlikku mõtteviisi;

6.märkab nähtusi ja muutusi looduses.

Valdkonna Mina ja keskkond sisu:

1.sotsiaalne keskkond: mina, perekond ja sugulased, kodu, lasteaed, kool, ametid, kodumaa, eesti rahva tähtpäevad, kombed, teised rahvused Eestis, lapsed mujal maailmas, üldinimlikud väärtused ja üldtunnustatud käitumisreeglid; tervise väärtustamine, tervislik toitumine, inimkeha; ohuallikad ning ohutu käitumine;

2.looduskeskkond: kodukoha loodus, muutused looduses, elukeskkond, inimese mõju loodusele;

3.tehiskeskkond: ehitised, kodutehnika, jäätmed, transpordivahendid, jalakäija ohutu liiklemine, turvavarustus, virtuaalkeskkond.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

1.valitakse valdkonna temaatika lapse igapäevaelust ja teda ümbritsevast keskkonnast, mis hõlmab sotsiaalset keskkonda, loodus- ja tehiskeskkonda, sealhulgas tervise- ja liikluskasvatust;

2.suunatakse last ümbritsevat maailma märkama, uurima ning kogema mängu ja igapäevatoimingute kaudu, võimaldades lapsel ümbritsevat tajuda erinevate meelte ning aistingute abil: vaadeldes, nuusutades ja maitstes, kompides, kuulates helisid;

3.lõimitakse erinevaid tegevusi: võrdlemist, modelleerimist, mõõtmist, arvutamist, vestlemist, ettelugemist, kehalist liikumist, kunstilist ja muusikalist tegevust;

4.suunatakse last mängudes, ümbritsevas looduses, liikluses, oma tervises seisundis jm märgatu kohta küsimusi esitama (probleemi püstitama), küsimustele vastuseid leidma (oletama ja oletusi kontrollima) ja märgatust ning kogetust järeltõlgima tegema;

5.suunatakse last materjale ja vahendeid säästlikult kasutama, hoolivalt ja heaperemehelikult käituma.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kuni 3 aastane laps:

1.ütleb küsimuse korral ees- ja perekonnanime

2.vastab õigesti küsimusele, kas ta on tüdruk või poiss

3.ütleb oma ea aastates või näitab sõrmedel

4.nimetab pereliikmeid: ema-isa, õde-vend, vanaema-vanaisa, teab õdede ja vendade nimesid

5.vastab küsimustele kodu kohta

6.suudab leida oma kapi, voodi, käterätiku

7.nimetab rühmas olevaid esemeid

8.teab nimetada rühmakaaslaste ja õpetajate ning õpetajaabi nimesid

KOHTLA-JÄRVE LASTEAED RUKKILILL

10. leiab Eesti lipu teiste lippude seast
11. meeldetuletamisel tervitab, jätab hüvasti, palub ja tänab
12. teab hammaste hooldamise vahendeid ja nimetab neid
13. osutab küsimuse korral peale, kätele, jalgadele, silmadele, suule, ninale, kõrvadele
14. oskab nimetada tuttavat looma ja lindu, putukat ning nimetada nende kehaosi
15. teab, et mõned loomad elavad metsas ja mõned inimeste juures
16. eristab tuntumaid puu- ja aedvilju välimuse ja nimetuse järgi
17. oskab nimetada talve ja suve iseloomulikke nähtusi (talvel sajab lund, on külm; suvel saab ujuda, on soe) ilmastikunähtusi (sajab lund, vihma, paistab päike)
18. teab, et prügi visatakse selleks ettenähtud kohta
19. teab liiklusvahendeid ja eriotstarbelisi sõidukeid
20. teab esemeid, mis võivad olla ohtlikud (nuga, käärid)

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 3-4 aastane laps:

1. oskab öelda oma nime
2. vastab õigesti küsimusele, kas ta on poiss või tüdruk
3. ütleb vastuseks küsimusele oma vanuse või näitab seda sõrmedel
4. nimetab oma pereliikmeid ja teab õdede-vendade nimesid, vastab küsimustele oma kodu ja pereliikmete kohta
5. oskab öelda, kas elab linnas või maal
6. kirjeldab pereliikmete lihtsamaid koduseid tegevusi, matkib lihtsamaid töövõtteid
7. asetab töövahendid kokkulepitud kohta
8. oskab nimetada mõnda elukutset
9. oskab nimetada oma rühma ja lasteaia nime
10. nimetab rühmas olevaid esemeid
11. ütleb küsimise korral rühmakaaslaste ja õpetajate ning õpetajaabi nime, oskab nimetada veel mõnda lasteaia töötajat
12. osaleb jõukohasel viisil vanemate laste ja täiskasvanute tegevuses kodumaale tähtsatel päevadel (ruumide kaunistamine; laulude laulmine; peoriiete kandmine jm)
13. räägib oma sünnipäevast (kuidas seda tähistatakse), nimetab küsimise korral pühadega seotud tegevusi
14. teab mõistete *hea* ja *paha* tähendust
15. meeldetuletamise korral tervitab, jätab hüvasti, tänab, palub.
16. tunneb lihtsamaid lauakombeid (söögilauas ollakse vaikselt; lauast tõustes tänatakse)
17. küsimise korral nimetab oma sõprade nimesid

KOHTLA-JÄRVE LASTEAED RUKKILILL

- 18.oskab haiget saanud sõpra lohutada, saab aru, et teisele haiget (löömine) tegemine on paha
- 19.tunneb ära oma kodu ja lasteaia ning tuttavad teenindusasutused
- 20.oskab küsimise korral nimetada kodus kasutatavaid kodumasinaid ja –elektronikat (kell, pliit, külmkapp, pesumasin, televiisor, arvuti jm)
- 21.oskab öelda mõne kodumatina otstarvet (näit. pliidi peal teeb ema süüa; pesumatina peseb ema pesu jm)
- 22.oskab küsimise korral nimetada sõidukeid (auto, rong, buss, lennuk, laev, troll, tramm), teab eriotstarbelisi sõidukeid
- 23.leiab loodusest prahti ja toob selle kokkulepitud kohta (prügikast, prügikott, ämber), teab, et prügi visatakse selleks ettenähtud kohta
- 24.teab hammaste hooldamise vahendeid, Harjab hambaid täiskasvanu abiga
- 25.nimetab toiduaineid
- 26.oskab nimetada kehaosi
27. Teab ja nimetab esemeid, mis võivad olla ohtlikud (nuga, käärid, trepp, rõdu, aknad)
- 28.Teab, et õnnetuse korral tuleb pöörduda täiskasvanu poole
- 29.oskab küsimise korral nimetada tuttavat looma ja tema kehaosi, tuttavat lindu
- 30.teab, et mõned loomad elavad metsas ja mõned inimeste juures (kodus)
- 31.oskab nimetada tuttavaid putukaid (kärbes, lepatriinu, meisilane)
- 32.eristab tuntumaid puu – ja aedvilju välimuse ja nimetuse järgi, teab et puuviljad kasvavad puus aga aedviljad maa peal/maa sees)
- 33.oskab osutamise korral nimetada tuttavaid lilli, mõistab, et lilli nopitakse vaasi panekuks
- 34.oskab küsimise korral iseloomustada ööd (on pime) ja päeva (on valge)
- 35.oskab nimetada talve ja suve iseloomulike nähtusi (talvel sajab lund, on külm; suvel paistab päike, on soe, saab ujuda) ning erinevaid ilmastiku nähtusi (sajab lund, sajab vihma, paistab päike) ja küsimuste abil kirjeldada neid.
- 36.teab, et taimed ja loomad vajavad kasvamiseks vett ja toitu
- 37.teab valgusfoori ja tulede tähendust (punane, kollane, roheline), teab valgusfoori tulede süttimise järjekorda
- 38.teab mõisteid *sõidutee* ja *kõnnitee*, teab liiklusmärkide tähtsust (aitavad ohutult liigelda)
- 39.teab, et jalgrattaga sõites tuleb kasutada kiivrit
- 40.teab helkuri kasutamise vajalikkust

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 4-5 aastane laps:

- 1.teab ja oskab öelda oma nime, vanuse ja soo (tüdruk, poiss).
- 2.kirjeldab kodumaja omapära: maja osad ja nende otstarve, ruumid ja nende sisustus.

KOHTLA-JÄRVE LASTEAED RUKKILILL

- 3.kirjeldab oma perekonda, kodu.
- 4.nimetab oma lasteaia nime.
- 5.oskab nimetada vanemate ameteid.
- 6.teab oma rahvust ja keelt ning riigi tähtsamaid sümboleid.
- 7.oskab kirjeldada tuntumaid rahvakombeid.
- 8.teab üldtuntud viisakusreegleid.
- 9.nimetab küsimise korral sõbra positiivseid omadusi.
- 10.oskab kirjeldada inimeste erinevusi ja abivahendeid (prillid, ratastool, vaegnägemine-valge kepp, vaegkuulmine-kuuldeaparaat)
- 11.kirjeldab kodumasinaid, sõidukeid ja –elektroonikat ning teab nende otstarvet ja nendega seotud ohte.
- 12.kirjeldab, kuidas tema kodus prügi sorditakse.
- 13.nimetab tervist hoidvaid tegevusi.
- 14.nimetab toiduaineid, mida tuleks süüa iga päev.
- 15.nimetab kohti, esemeid ja aineid, mis võivad olla ohtlikud.
- 16.oskab nimetada oma kodukoha olulisemat veekogu, kirjeldada taimi,seeni,loomi.
- 17.eristab ning nimetab päeva ja ööd.
- 18.oskab nimetada kõiki aastaaegu ja neid iseloomustada.
- 19.nimetab ilmastikunähtusi ja kirjeldab neid. Teab õhu vajalikkust ja kasutamist.
- 20.mõistab, et joogivett, elektrit on vaja kokku hoida.
- 21.oskab kirjeldada erineva temperatuuri mõju taimedele, loomadele ja inimesele.
- 22.teab, kuidas sõiduteed ületada, oskab ületada tänavat jalgrattaga (jalgratas käe kõrval).
- 23.teab liiklusmärkide tähendusi.
- 24.oskab kirjeldada liiklemise ohtusid erinevates ilmastikuoludes.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 5-6 aastane laps:

- 1.tutvustab ja kirjeldab iseennast, enda omadusi
- 2.kirjeldab oma kodu, perekonda ja peretraditsioone;
- 3.teab ja oskab nimetada erinevaid ameteid
- 4.nimetab oma lasteaia nime, teab selles töötavaid inimesi
- 5.oskab eristada igapäevaelus tervisele kasulikku ja kahjulikku
- 6.oskab nimetada kõiki aastaaegu ning ilmastikunähtusi ja neid kirjeldada
- 7.kirjeldab kodumasinaid, sõidukeid ja –elektroonikat ning teab nende otstarvet ja nendega seotud ohte
- 8.teab, miks on valgus, temperatuur, vesi, muld ning õhk taimedele, loomadele ja inimestele tähtsad

KOHTLA-JÄRVE LASTEAED RUKKILILL

- 9.oskab nimetada oma kodukoha olulisemat veekogu, kirjeldada taimi,seeni,loomi, loodust
- 10.suhtub ümbritsevasse keskkonda hoolivalt ning käitub seda säästvalt
- 11.kirjeldab võimalikke ohte kodus, veekogul, liikluses jm
- 12.teab, kuidas jalakäijana ohutult liigelda ning jalgrattaga lasteaia õuealal sõita
- 13.järgib isikliku hügieeni nõudeid, korrastab end iseseisvalt
- 14.mõistab, et inimesed on erinevad ning neil on erinevad vajadused
- 15.teab, kuidas ümbritsev keskkond ja inimeste käitumine võib mõjutada tervist
- 16.teab Eesti riiklikke sümboleid

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- 1.tutvustab ja kirjeldab iseennast, enda omadusi, huvisid jms
- 2.kirjeldab oma kodu, perekonda ja peretraditsioone
- 3.nimetab ja kirjeldab erinevaid ameteid
- 4.nimetab Eesti riiklikke sümboleid ja rahvatraditsioone
- 5.mõistab, et inimesed on erinevad ning neil on erinevad vajadused
- 6.oskab eristada igapäevaelus tervisele kasulikku ja kahjulikku
- 7.julgeb keelduda (ühis)tegevus(t)est, kui osalemine on ennast ja teisi kahjustav või ohtlik
- 8.kirjeldab, kuidas ümbritsev keskkond ja inimeste käitumine võib mõjutada tervist
- 9.järgib isikliku hügieeni nõudeid, sealhulgas hammaste hoidmist ja hooldamist
- 10.suhtub ümbritsevasse keskkonda hoolivalt ning käitub seda säästvalt
- 11.kirjeldab kodukoha loodust, tuntumaid taimi, seeni ja loomi
- 12.kirjeldab loodust ja inimeste tegevusi erinevates ajatsüklites: ööpäev, nädal, aastaring
- 13.selgitab, miks on valgus, temperatuur, vesi, muld ning õhk taimedele, loomadele ja inimestele tähtsad
- 14.selgitab ilmastikunähtuste sõltuvust aastaegadest, öö ja päeva vaheldumisest
- 15.mõistab ja märkab enda ja teiste tegevuse mõju ja tagajärgi keskkonnale
- 16.kirjeldab võimalikke ohte kodus, veekogul, liikluses jm.
- 17.teab, kuidas jalakäijana ohutult liigelda ning jalgrattaga lasteaia õuealal sõita.

5.2 Valdkond KEEL JA KÕNE

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1.tuleb toime igapäevases suhtlemises;
- 2.kasutab kõnes õiget hääldust, sobivaid grammatilisi vorme ja mitmekesisist lauseehitust;
- 3.tunneb huvi lugemise, kirjutamise ja lastekirjanduse vastu, on omandanud lugemise ja kirjutamise

KOHTLA-JÄRVE LASTEAED RUKKILILL

esmased oskused.

Valdkonna Keel ja kõne sisu:

1. keelekasutus: hääldamine, sõnavara, grammatika;
2. suhtlemine, jutustamine ja kuulamine;
3. lugemine ja kirjutamine, lastekirjandus.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

1. lähtutakse põhimõttest, et kõnearendus on lapse kõne ja suhtlemise sihipärane arendamine, kus last õpetatakse eelkõige keelevahendeid (uusi sõnu, sõnavorme ja lausemalle) kasutama suhtlemisel, teadmiste omandamisel, oma tegevuse kavandamisel;
2. peetakse oluliseks, et lapse kõne arengut toetatakse kõikides tegevustes (mängimine, käelised tegevused, liikumis- ja muusikategevused ning igapäevatoimingud); lapsele luuakse kõnekeskkond, kus ta kuuleb teiste kõnet ning tal on vaja ja ta saab ise kõnelda; laps õpib rääkima reaalses suhtlussituatsioonides, tegutsedes koos täiskasvanuga;
3. suunatakse lapsi ettelugemise, dramatiseerimise, ümberjutustamise, joonistamise, oma raamatute koostamise jm tegevuste kaudu kirjandust mõistma ja hindama; ettelugemiseks valitakse žanriliselt mitmekesiseid raamatuid, et toetada lugemishuvi, lugemis- ja kirjutamisvalmiduse kujunemist;
4. õpetatakse lugemise ja kirjutamise esmaseid oskusi (häälikupikkuse eristamine, sõnade häälimine jmt) mänguliselt ja igapäevategevustega seostatult;
5. mitmekesistatakse kirjutamise harjutusi, kasutades erinevaid vahendeid, värvusi jmt.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kuni 3 aastane laps:

1. osaleb dialoogis: esitab küsimusi, väljendab oma soove ja vajadusi, vastab vajaduse korral rohkem kui ühe lausungiga
2. kasutab erinevat intonatsiooni ja hääletugevust sõltuvalt suhtluseesmärgist (teatamine, küsimine, palve)
3. kommenteerib enda või kaaslaste tegevust ühe-kahe lausungiga
4. mõistab teksti, mis on seotud tema kogemuse ja tegevusega
5. loeb peast või kordab järele 1-2 realist luuletust
6. mõistab ning kasutab tuttavas tegevuses ja situatsioonis 3-5 sõnalisi lihtlauseid
7. kasutab kõnes õigesti enamikke käändevorme
8. kasutab kõnes õigesti tegusõna käskivat kõneviisi (joonista!; istu!)
9. kasutab kõnes õigesti tegusõna kindla kõneviisi oleviku vorme (sõidab, laulavad)
10. kasutab kõnes õigesti tegusõna ma- ja da tegevusnime (hakkame mängima, ei taha mängida)

KOHTLA-JÄRVE LASTEAED RUKKILILL

11. kasutab nimisõnu, mis väljendavad tajutavaid objekte, nähtusi
12. kasutab tegusõnu, mis väljendavad tegevusi, millega ta ise on kokku puutunud
13. kasutab kõnes värvust, suurust jt. hästi tajutavaid tunnuseid tähistavaid omadussõnu
14. kasutab kõnes mõningaid üldnimetusi (lapsed, riided)
15. kasutab tagasõnu (all, peal, sees, ees, taga) ruumisuhete tähistamiseks
16. kasutab oma kõnes tuttavaid 1-2 silbilisi sõnu õiges vältes ja silbistruktuuris
17. hääldab õigesti enamikke häälikuid (erandid r, s, k, õ, ü)
18. vaatab üksi ja koos täiskasvanuga pildiraamatuid: keerab lehte, osutab pildile ning kommenteerib pilte
19. kuulab sisult ja keelelt jõukohaseid ette loetud tekste
20. eristab kuulmise järgi tuttavaid häälikuliselt sarnaseid sõnu üksteisest (tass-kass, pall-sall) osutades pildile või objektile

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 3–4 aastane laps:

1. algatab ise aktiivselt suhtlust
2. suhtleb meelsasti ja aktiivselt eakaaslastega koostegEVuses
3. küsib täiskasvanult palju küsimusi teda ümbritsevate asjade kohta
4. kommenteerib enda ja kaaslaste tegevust (räägib, mida tehti) 2-3 lausungiga
5. räägib 2-3 lausungiga mõnest hiljuti kogetud emotsionaalsest kogemusest
6. jutustab pildiseeria järgi, öeldes iga pildi kohta ühe lausungi
7. kasutab kõnes eri tüüpi lihtlauseid, sh koondlauseid
8. kasutab kõnes lihtsamaid suhteid väljendavaid rindlauseid (sidesõnad *ja, aga*)
9. kasutab kõnes õigesti tegusõna lihtmineviku vorme (nt sõitis, laulsid)

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 4–5 aastane laps:

1. Algatab ja jätkab täiskasvanuga dialoogi ka väljaspool tegevussituatsiooni. Kasutab õigesti mõningaid viisakusväljendeid.
2. Kirjeldab täiskasvanu abiga olupilti ja annab edasi pildiseerial kujutatud sündmust. Annab kuuldu teksti sisu edasi täiskasvanu suunavate küsimuste abil.
3. Jutustab nähtust, tehtust ja möödunud sündmustest 3-5 lausungiga.
4. Loeb peast luuletusi, mõistab teksti.
5. Kasutab kõnes lihtsamaid põimlauseid.
6. Kasutab kõnes nud- ja tud- kesksõnu.
7. Kasutab kõnes omadussõna võrdlusastmeid.
8. Kasutab tingivat kõneviisi.

KOHTLA-JÄRVE LASTEAED RUKKILILL

- 9.Kasutab kõnes õigesti enamikku nimisõna käändevorme mitmuses.
- 10.Kasutab kõnes mõningaid vastandsõnu, iseloomuomadusi, aega väljendavaid nimisõnu.
- 11.Hääldab õigesti kõiki häälikuid. Hääldab õigesti 3-4 silbilisi tuttava tähendusega sõnu.
- 12.Tunneb kuulates iseseisvalt ära hääliku häälikute reas ja sõnades (v.a. häälikuühendites).
- 13.Kuulab ettelugemist.
- 14.Kirjutab õigesti üksikuid sõnu trükitähtedega.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 5–6 aastane laps:

- 1.räägib iseendast ja esitab küsimusi täiskasvanu kohta
- 2.kasutab ja mõistab suhtlemisel nalja, narritamist
- 3.püsib teemas, vajaduse korral läheb kaasa teiste algatatud teemamuutustega
- 4.annab edasi kuuldud teksti (nt muinasjutu) sündmuste järgnevust, põhjusi, tegelaste käitumist täiskasvanu suunavate küsimuste/korralduste abil
- 5.jutustab pildi või kogemuse põhjal seotud lausungitega, seob lausungeid sõnadega *ja siis, siis, ja*
- 6.kasutab kõnes õigesti saava ja rajava käände vorme (saab lauljaks, jookseb kivini)
- 7.märkab grammatikavigu täiskasvanu kõnes ning osutab neiel
- 8.kasutab kõnes enamasti õigesti umbisikulist tegumoodi (loetakse, pesti)
- 9.kasutab kõnes õigesti aega väljendavaid määrsõnu eile, täna, homme
- 10.kasutab kõnes mõningaid samatähenduslikke sõnu (nt jookseb-lippab-sibab)
- 11.mõistab samatüveliste sõnade tähenduste erinevusi (joonistaja, joonistus, jooneline)
- 12.kasutab õigesti sihilisi ja sihituid tegusõnu (nt veereb-veeretab)
- 13.nimetab ühe õpitud kategooria piires vähemalt 2 sõna (nt lilled:tulp,roos)
- 14.kordab järele ja hääldab ise õigesti kõiki emakeele häälikuid ja tuttava tähendusega sõnu
- 15.määrab hääliku asukoha sõnas (alguses, lõpus,keskel) häälikuühendita sõnas
- 16.kordab täiskasvanu eeskujul eri vältes kahest sõnast koosnevaid ridu
- 17.loeb üksikuid sõnu kindlas situatsioonis (nt poe-, tänavanimed,sildid)

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7 aastane laps:

- 1.tuleb toime nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega suhtlemisel; arvestab kaassuhtleja ja suhtlemise paigaga
- 2.saab aru kuuldu sisust ja suudab sellele sobivalt reageerida
- 3.suudab oma mõtteid suulises kõnes edasi anda
- 4.jutustab pildi, kuuldud teksti või oma kogemuse alusel, annab edasi põhisisu ja olulised detailid, vahendab ka oma tundeid
- 5.kasutab kõnes aktiivselt liitlauseid

KOHTLA-JÄRVE LASTEAED RUKKILILL

- 6.kasutab kõnes kõiki käände- ja pöördevorme ainsuses ja mitmuses
- 7.valdab suhtlemiseks piisavat sõnavara ja suudab vajadusel ise sõnu moodustada
- 8.hääldab oma kõnes ja etteöeldud sõnade kordamisel õigesti kõiki emakeele häälikuid
- 9.tunneb tähti ja veerib kokku 1–2-silbilisi sõnu, tunneb kirjpildis ära mõned sõnad
- 10.kirjutab joonistähedega 1–2-silbilisi sõnu õigesti järjestatud ühekordsete tähtedega
- 11.teab peast emakeelseid luuletusi ja laule

5.3 Valdkond EESTI KEEL KUI TEINE KEEL

Lapsele, kelle kodune keel ei ole eesti keel, tagatakse eesti keele õpe. Eesti keele õppe eeldatavate tulemuste kavandamisel arvestatakse nii laste arengutaset, vanust kui ka eesti keele õppe mahtu ning meetodikat.

Laste eesti keele õpet alustatakse koheselt lapse lasteaed saabudes, kas:

- 1.keeleeõpet teiste tegevuste lõimides, millele võib lisanduda eesti keele tugiõpe
2. keelekümluse meetodikat rakendades

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1.tunneb huvi eesti keele ja kultuuri vastu;
- 2.soovib ja julgeb eesti keeles suhelda nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega;
- 3.tunneb ära ja saab aru eestikeelsetest sõnadest ning lihtsamatest väljenditest;
- 4.kasutab lihtsamaid eestikeelseid sõnu ja väljendeid igapäevases suhtlemises.

Valdkonna Eesti keel kui teine keel sisu:

- 1.kuulamine;
- 2.kõnelemine;
- 3.Eesti kultuuri tutvustamine.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1.peetakse oluliseks eesti keelt kuulata ja omandada keeleoskus tegevuste käigus, kus sõnalist suhtlemist toetab kontekst (nt ümbritsevad esemed jmt);
- 2.pööratakse erilist tähelepanu erinevate meelte kaasamisele ja näitlikustamisele: kasutatakse miimikat, kehakeelt, žeste, intonatsiooni, muusikat, rütmi ja mitmesuguseid näitlikke vahendeid;
- 3.suunatakse last õpitavat keelt kasutama igapäevategevustes ning suhtlemisel, luuakse selleks lapsi huvitavaid olukordi, sh väljaspool lasteaeda (kauplus, teater, spordivõistlus, õppekäik jm);
- 4.korratakse õpitut erinevates kontekstides ja suhtlussituatsioonides, keeleõpet seotakse teiste tegevustega – liikumine, laulmine, käeline tegevus, vaatlemine jm;

KOHTLA-JÄRVE LASTEAED RUKKILILL

5.vestlusteemade valimisel lähtutakse lapse kogemustest, samateemalistest vestlustest rühmas või kodus (emakeeles);

6.valitakse mitmekesiseid pildirikkaid ja lihtsama keelega raamatuid ettelugemiseks ja ühiseks lugemiseks;

7.pedagoog rõhutab õige kõne mudelite kasutamist ning osutab vigadele delikaatselt, sõna või fraasi korrektsena korrates.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 3-4 aastane laps:

- 1.tunneb huvi eesti keele vastu
- 2.kuulab ja tajub eesti keele kõla
- 3.kordab järele lihtsamaid sõnu

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 4-5 aastane laps:

- 1.reageerib adekvaatselt lihtsamatele korraldustele
- 2.kuulab eestikeelset ettelugemist või jutustamist
- 3.mõistab lihtsamaid õpitud küsimusi
- 4.tunneb ära õpitud sõnad ja väljendid ning mõistab neid
- 5.teab õpitud lihtsamaid viisakusväljendeid
- 6.tunneb aktiivset huvi asjade nimetuste vastu
- 7.kordab järele õpitud sõnu ning kasutab neid tuttavate esemete, tegevuste ja omaduste nimetamiseks
- 8.oskab vastata lihtsamatele küsimustele
- 9.hääldab järele kuuldud sõnu

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 5-6 aastane laps:

- 1.reageerib adekvaatselt eesti keeles antud korraldustele
- 2.kuulab eestikeelset ettelugemist või jutustamist ning tunneb kuuldu pildil ära
- 3.mõistab õpitud küsimusi
- 4.tunneb ära õpitud sõnad ja väljendid ning mõistab neid
- 5.kasutab õpitud viisakusväljendeid
- 6.kasutab õpitud sõnu esemete, tegevuste ja omaduste nimetamiseks
- 7.oskab koostada lihtsamaid fraase ja lauseid
- 8.kasutab endast rääkides sõna mina
- 9.vastab küsimustele õpitu piires
- 10.teab peast mõnda eestikeelset laulu või luuletust

KOHTLA-JÄRVE LASTEAED RUKKILILL

11.tunneb huvi eesti keeles lugemise ja kirjutamise vastu

12.tunneb kirjapildis oma nime

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

1.mõistab lihtsamat argiteemalist eestikeelset kõnet

2.tunneb ära ja mõistab õpitud/omandatud sõnu ja väljendeid ning kasutab neid oma kõnes

3.saab aru korraldusest ja toimib vastavalt

4.saab aru lihtsast küsimusest ning vastab sellele õpitud sõnavara piires oska esitada ise lihtsamaid küsimusi

5.kasutab kõnes elementaarseid sobivaid viisakusväljendeid erinevates suhtlussituatsioonides

6.teab peast eestikeelseid luuletusi ja laule

7.oskab nimetada mõningaid Eesti kohanimesid, tuntud inimesi.

8.kuulab ja mõistab kõnet, mis on vahetult seotud õpitud suhtlussituatsiooniga

9.moodustab ise lihtsamaid fraase jalihtlauseid - kõneleb õpitud sõnavara piires, suudab algselt ja lõpetada lihtsamat vestlust

10.hääldab korrektselt lihtsamaid häälikuid

11.oskab kirjutada oma nime trükitähtedega

12.tunneb kirjapildis ära mõned eestikeelsed sõnad

5.4 Valdkond MATEMAATIKA

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

1.rühmitab esemeid ühe-kahe tunnuse alusel ja võrdleb esemete hulki;

2.järjestab esemeid suuruse ja asenditunnuste põhjal;

3.tunneb lihtsamaid ajamõisteid ja kirjeldab ning järjestab oma igapäevategevusi;

4.mõtestab loendamistegevust ja seoseid arvude reas;

5.mõistab mõõtmistegevust ja olulisemaid mõõtühikuid;

6.tunneb ja kirjeldab geomeetrilisi kujundeid;

7.näeb matemaatilisi seoseid igapäevatoimingutes.

Valdkonna Matemaatika sisu:

1.hulgad, loendamine ja arvud, arvutamine;

2.suurused ja mõõtmine;

3.geomeetrilised kujundid.

KOHTLA-JÄRVE LASTEAED RUKKILILL

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1.suunatakse last nähtuste ja esemete maailma korrastama, kujundama, selles orienteeruma, mille tulemusel laps avastab esemetevahelisi seoseid, leiab esemete erinevusi ja sarnasusi, oskab esemeid järjestada, rühmitada ja loendada;
- 2.harjutatakse last määrama enda asukohta ümbritsevate esemete suhtes, orienteeruma ajas ja kasutama vastavaid mõisteid oma tegevuse kirjeldamiseks;
- 3.seostatakse mäng, vaatlused, vestlused ja igapäevatoimingud matemaatikaga, suunates sealjuures last kasutama erinevaid aistinguid: kuulmis-, nägemis-, haistmis- ning kompimisaistingut;
- 4.suunatakse last ümbritsevat keskkonda matemaatiliselt kirjeldama (arvud, mõõtühikud, kujundite nimetused jm);
- 5.toetatakse üldistuseni jõudmist ja mõistete kujundamist – erinevates objektides sarnaste ning erinevate tunnuste ja omaduste vaatlemise, võrdlemise, kirjeldamise ja sõnastamise kaudu.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kuni 3 aastane laps:

- 1.rühmitab esemeid ühe sarnase tunnuse (värvi, kuju, suuruse) järgi hulgaks
- 2.leiab erinevate esemete hulgast üks ja palju
- 3.loendab asju kolme piires ning vastab küsimusele mitu on?
- 4.näeb ja leiab esemetes erinevusi (suur ja väike)
- 5.leiab samasuguse kujundi peale-, kõrvuti- või sisseasetamise teel
- 6.kompimise ja veeretamisega eristab ümmargusi ja kandilisi esemeid, sh ringi ja ruutu
- 7.vestleb ööle ja päevale iseloomulikust ning matkib tegevusi mängus
- 8.orienteerub oma kehal ja näitab, mis asub üleval-all, kõrval, ees-tagaga

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 3-4 aastane laps:

- 1.otsustab, kas nimetatud ese kuulub (ei kuulu) moodustatud hulka
- 2.paaride moodustamisega (üksühesesse vastavusse viimisega) saab teada, et esemeid on võrreldavates hulkades samapalju, ühepalju ehk võrdselt
- 3.loendab 5 piires ja tunneb arvude rida 5ni
- 4.võrdleb (järjestab) kahte eset suuruse (suurem-väiksem), pikkuse (pikem-lühem), laiuse (laiem-kitsam) järgi ning kasutab mõisteid
- 5.eristab kolmnurka ja nelinurka ning leiab kujunditega sarnaseid esemeid rühmatoast, õuest ja tänavalt
- 6.leiab aastaegadele iseloomulikke tunnuseid(piltidel, vestluses vm.)
- 7.eristab hommikut ja õhtut (kirjeldab tegevusi
- 8.määrab teiste laste ja esemete asukohta enda suhtes: ülal-all, ees-tagaga,

KOHTLA-JÄRVE LASTEAED RUKKILILL

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 4-5 aastane laps:

- 1.Rühmitab esemeid, olendeid kahe erineva tunnuse alusel (rühma lapsed on poisid ja tüdrukud).
- 2.Võrdleb esemete hulki paaridesse seades ning otsustab, mida on *rohkem kui, vähem kui*.
- 3.Tutvub arvudega 10ni.
- 4.Järjestab esemeid kõrguse järgi (kõrgem – madalam).
- 5.Järjestab 3 eset suuruse, pikkuse, laiuse ja kõrguse järgi.
- 6.Näeb ja oskab kirjeldada ruudu ning ristküliku sarnasusi ja erinevusi ning leida sarnaseid kujundeid ümbritsevast.
- 7.Teab ööpäeva osi *hommik – päev – õhtu – öö*; kirjeldab tegevusi ja sündmusi *eile – täna – homme*.
- 8.Määrab enda asukohta teiste laste ja asjade suhtes (seisan Alo taga; olen tahvli ees).
- 9.Määrab vasakut ja paremat poolt.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 5-6 aastane laps:

- 1.loendab 12 piires, teab arvude rida 12ni
- 2.oskab nimetada antud arvule eelnevat/järgnevat arvu
- 3.tunneb numbrimärke
- 4.võrdleb arve (on suurem kui, on väiksem kui)
- 5.paneb kokku kahe hulga esemed ja liidab
- 6.võtub ühest hulgast esemeid ära ja lahutab
- 7.järjestab kuni 5 eset suurustunnuse järgi
- 8.leiab vaadeldavast objektist silma järgi suurema-väiksema- sama suure ning kontrollib objekte kõrvutades
- 9.hindab kaugust silma järgi
- 10.mõõdab pikkust, laiust ja kõrgust kokkulepitud mõõtevahenditega
- 11.järjestab paksuse ja raskuse järgi
- 12.rühmitab kujundeid vormi, suuruse ja värvuse jms.
- 13.kirjeldab tegevusi erinevatel nädalapäevadel ja teab nädalapäevade järjestikkuseid nimetusi
- 14.eristab mõisteid kiiretsi-aeglaselt, varsti, hiljem, kohe
- 15.määrab eseme asukohta teise eseme suhtes: all-peal, kohal,keskel, äärel, vasakul-paremal
- 16.orienteerub ruumis (õues) juhendite järgi

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

KOHTLA-JÄRVE LASTEAED RUKKILILL

- 1.määrab esemete hulga ühiseid tunnuseid ja jaotab esemeid kahe erineva tunnuse järgi;
- 2.võrdleb hulki, kasutades mõisteid rohkem, vähem, võrdselt;
- 3.teeb 12 piires loendamise teel kindlaks esemete arvu, teab arvude 1–12 järjestust ja tunneb numbrimärke ning oskab neid kirjutada;
- 4.liidab ja lahutab 5 piires ning tunneb ja kasutab vastavaid märke + , - , =;
- 5.koostab kahe esemete hulga järgi matemaatilisi jutukesi;
- 6.järjestab kuni viit eset suuruse järgi (pikkus, laius, kõrgus jm);
- 7.rühmitab esemeid asendi ning nähtusi ja tegevusi ajatunnuse järgi;
- 8.kirjeldab enda asukohta ümbritsevate esemete suhtes, orienteerub ruumis, õuealal ja paberil;
- 9.oskab öelda kellaega täistundides;
- 10.nimetab nädalapäevi, kuid, aastaaegu, teab oma sünnikuud ja -päeva;
- 11.mõõdab esemete pikkust, raskust ja vedelikku kokkulepitud mõõduühikuga
- 12.eristab enamkasutatavaid raha- ning mõõtühikuid (kroon, sent, meeter, liiter, kilogramm) ja teab, kuidas ning kus neid ühikuid kasutatakse;
- 13.leiab erinevate kujundite hulgast ringi, kolmnurga, ristküliku, ruudu ning kera ja kuubi, kirjeldab neid kujundeid.

5.5 Valdkond KUNST

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1.tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest;
- 2.kujutab isikupäraselt ümbritsevaid esemeid, sündmusi ja oma kujutlusmaailma;
- 3.vaatleb, kirjeldab ja kujundab ümbritsevat ja tarbeesemeid;
- 4.kasutab õpitud voolimis-, joonistamis- ning maalimisvahendeid ja -võtteid;
- 5.kasutab materjale ja tööriistu ohutult ning sihipäraselt;
- 6.vaatleb kunstiteoseid ja kirjeldab nähtut.

Valdkonna Kunst sisu:

- 1.kujutamine ja väljendamine: mõtete, tunnete edasiandmine nähtaval kujul;
- 2.kujundamine: objektile esteetilise lisaväärtuse andmine;
- 3.tehnilised oskused: voolimine, joonistamine, maalimine, meisterdamine;
- 4.kunstiteoste vaatlemine, vestlused kunstiteostest, kunstist.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1.antakse lapsele võimalus saada elamusi, tunda rõõmu ja rahulolu ning tal on võimalus väljendada

KOHTLA-JÄRVE LASTEAED RUKKILILL

oma maailmanägemist;

2.suunatakse last vaatlema ning voolides, joonistades, maalides ja meisterdades kasutab laps vaatlustel tehtud tähelepanekuid;

3.kasutatakse teemasse sisseelamiseks mängu, muusikat, lihtsat lavastust, jutu lugemist jne;

4.arvestatakse, et lapse jaoks on oluline loomiseks ja lahenduste leidmiseks teha katsetusi ning avastusi, otsida ja saada vastuseid tekkinud küsimustele, omandatud oskusi rakendada ja loovalt kombineerida;

5.julgustatakse last kasutama ja katsetama tema enda pakutud lahendusi töö mitmekesistamiseks ning ergutatakse lapse kujutus- ja algatusvõimet, jälgides, et säiliks lapse isikupärane eneseväljendus;

6.viiakse kunstitegevusi läbi ka õues, samuti kasutatakse kunstitegevust teiste valdkondade õppe- ja kasvatustegevuste osana, joonistatakse nii paberile, kivile, puidule, liivale või kombineeritakse erinevaid materjale;

7.suunatakse last tehtut analüüsima, selgitama, miks ta kujutas esemeid, nähtusi just sellisel viisil, milliseid materjale ja tehnikaid kasutas ning kuidas tööga rahule jäi. Kaaslaste töödesse tolerantse suhtumise kujundamisele aitab kaasa, kui analüüsitakse nii laste töid kui ka kunstiteoseid ning põhjendatakse oma hinnangut.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kini 3 aastane laps:

1. tunneb rõõmu kunstitegevuses osalemises
2. leiab kritselduste hulgast nime andmist või loo jutustamist väärivaid kujundeid
- 3.leiab ümbritsevas juhendamise toel sinise, kollase ja punase ning roheline värvi
4. kaunistab (täppidega, joontega) ruumilisi ja tasapinnalisi esemeid (lillepotti, paberit, taskurätti, papptaldrikut, palli, sokki, plastiliinist plaati, kivi)
5. õpetajat jäljendades muljub ja näpistab, rullib ja veeretab voolimismaterjale
6. teeb sõrme või pulgaga pehmesse voolimismaterjali jäljendeid
7. tekitab iseseisvalt jämedate joonistusmaterjalidega (rasvakriitide, pehmete pliiatsitega) erinevaid jälgi (täppe, erinevaid jooni) püsides paberi piirides
8. tõmbab pintsliga erineva suunaga jooni, teeb täppe ning katab pindu
9. trükib näpuvärvidega sõrmede ja kogu käega
10. vajutab jäljendeid, kattes templi iseseisvalt värviga
- 11.kortsutab iseseisvalt pehmet paberit ning rebib paberist tükke
12. katab aluspinna liimiga, puistab sellele erinevaid objekte ja liimib kujundeid
13. vaatleb pilte, näidistöid ja raamatuillustatsioone ning vastab küsimustele
- 14.näitab teistele oma tööd kui kunstiteost ja räägib sellest

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 3-4 aastane laps:

- 1.tunneb rõõmu kunstitegevuses osalemisest
- 2.leiab kritselduste hulgast nime(tuse) andmist või loo jutustamist väärivad kujundeid
- 3.kaunistab (täppidega, joontega) ruumilisi ja tasapinnalisi esemeid (nt lillepotti, paberit, taskurätti, papptaldrikut, palli, soki, plastiliinist plaati, kivi jne)
- 4.valib kaunistusmotiivi ja kannab juhendamisel šablooni abil selle oma kohale esemel (kruusil, taldrikul, pluusil jne)
- 5.kujundab õpetajaga koos tähtpäevakaardi sündmuse meeleoluga sobivare motiividega
- 6.õpetajat jäljendades muljub ja näpistab, rullib ja veeretab voolimismaterjale, õõnestab ümarvorme süvendit pöidlaga vajutades
- 7.muudab voolimismaterjalide kuju neid pigistades ja venitades, teeb sõrme või pulgaga pehmesse voolimismaterjali jäljendeid
- 8.tekitab iseseisvalt joonistusmaterjalidega (rasvakriitide, pehmete pliiatsitega jne) erinevaid jälgi (täppe ning vertikaalseid, horisontaalseid, sirgeid, lainelisi, katkendlikke ja spiraalseid jooni), püüdes paberi piirides.
- 9.tõmbab pintsliga erineva suunaga jooni, teeb täppe ning katab pindu
- 10.trükib näpuvärvidega sõrmede ja kogu käega
- 11.vajutab jäljendeid, kattes templi iseseisvalt värviga
- 12.võtub pintslile vajaduse korral lisaks värvi ja katab pindu
- 13.katab aluspinna liimiga, puistab sellele erinevaid objekte ja liimib kujundeid
- 14.lükib paelale, traadile vms auguga esemeid
- 15.vaatleb pilte, näidistöid ja raamatu illustratsioone ning vastab küsimustele
- 16.näitab teistele oma tööd kui kunstiteost ja räägib sellest
- 17.jutustab küsimuste toel, mida ta oma töödes on kujutanud
- 18.suhtub heasoovlikult kaaslaste töödese

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 4-5 aastane laps:

- 1.Kujutab naturist inspireeritud asju, objekte jne isikupäraste sümbolitega, mis olemuselt täienevad
- 2.ja muutuvad keerukamaks.
- 3.Jutustab oma piltides nii tuttavatest asjadest ja kogetud sündmustest kui ka oma fantaasiatest.
- 4.Kasutab emotsioonide, nähtuste, esemete jne kujutamiseks värvitoone oma seostest ja tunnetest lähtuvalt.

KOHTLA-JÄRVE LASTEAED RUKKILILL

- 5.Valib mõtte teostamiseks sobivaimana tunduvad vahendid
- 6.Võrdleb heledamaid ja tumedamaid värvitoone ning tunneb sinist, kollast, punast, rohelist, valget, musta, pruuni ja roosat.
- 7.Koostab elementidest lihtsa kordumisskeemiga mustririba eseme ääri kaunistamiseks (tass, taskurätt jne.)
- 8.Kujundab õpetajaga koos tähtpäevakaardi sündmuse meeleoluga sobivate motiividega.
- 9.Valib kaunistusmotiivi ja kannab juhendamisel šabloonile või templi abil selle omavalitult kohale esemel (kruusil, taldrikul, pluusil jne).
- 10.Õõnestab ümarvorme süvendit pöidlaga vajutades.
- 11.Muudab voolimismaterjalide kuju neid pigistades ja venitades.
- 12.Nii ümar- kui ka piklikke vorme töödeldes loob soovitud esemeid.
- 13.Ühendab voolitud detaile omavahel.
- 14.Jooni ja kujundeid ühendades joonistab sümbolitega, mis täienevad ja muutuvad keerukamaks.
- 15.Joonistab ning värvib pindu värvi- ja viltpliiatsitega, kriitide ja söega, muutes joonte tihedust.
- 16.Kasutab joonistust vahendeid liigse surveta.
- 17.Võtub pintslile vajaduse korral lisaks värvi ja katab pindu
- 18.Teeb objektidele väiksemaid detaile pintslivajutuste ja -tõmmetega.
- 19.Ei kata maalides juba küllaldaselt kaetud pinda korduvalt.
- 20.Rebib ja lõikab paberist ribasid ja kujundeid ning kleebib need sõltuvalt töö olemusest.
- 21.Lükib pealale, traadile vms auguga esemeid.
- 22.Valib meelepärased meisterdamisvahendid (looduslikku ja tehismaterjali, paberit jms) ning neid omavahel ühendades või materjale kombineerides loob oma töö.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 5-6 aastane laps:

- 1.kujutab loodusest inspireeritud asju, objekte jne isikupäraste sümbolitega, mis olemuselt täienevad ja muutuvad keerukamaks.
- 2.jutustab oma piltides nii tuttavatest asjadest ja kogetud sündmustest kui ka oma fantaasiatest.
- 3.kasutab emotsioonide, nähtuste, esemete jne kujutamiseks värvitoone oma seostest ja tunnetest lähtuvalt.
- 4.võrdleb heledamaid ja tumedamaid värvitoone ning tunneb sinist, kollast, punast, rohelist, valget, musta, pruuni ja roosat.
- 5.koostab elementidest lihtsa kordumisskeemiga mustririba eseme ääri kaunistamiseks (tass, taskurätt jne.)
- 6.kujundab õpetajaga koos tähtpäevakaardi sündmuse meeleoluga sobivate motiividega.
- 7.valib kaunistusmotiivi ja kannab juhendamisel šabloonile või templi abil selle omavalitult kohale

KOHTLA-JÄRVE LASTEAED RUKKILILL

esemel (kruusil, taldrikul, pluusil jne).

8.õõnestab ümarvorme süvendit pöidlaga vajutades.

9.muudab voolimismaterjalide kuju neid pigistades ja venitades.

10.nii ümar- kui ka piklikke vorme töödeldes loob soovitud esemeid, ühendab voolitud detaile omavahel.

11.jooni ja kujundeid ühendades joonistab sümbolitega, mis täienevad ja muutuvad keerukamaks.

12.joonistab ning värvib pindu värvi- ja viltpliatsitega, kriitide ja söega, muutes joonte tihedust.

13.kasutab joonistustus vahendeid liigse surveta.

14.võtab pintslile vajaduse korral lisaks värvi ja katab pindu

15.teeb objektidele väiksemaid detaile pintslivajutuste ja –tõmmetega.

16.ei kata maalides juba küllaldaselt kaetud pinda korduvalt.

17.rebib ja lõikab paberist ribasid ja kujundeid ning kleebib need sõltuvalt töö olemusest.

18.lükib pealale, traadile vms auguga esemeid.

19.valib meelepärased meisterdamisvahendid (looduslikku ja tehismaterjali, paberit jms) ning neid omavahel ühendades või materjale kombineerides loob oma töö.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

1.leiab ümbritseva vaatlemisel erinevaid detaile, objekte ja nendevahelisi seoseid ning kujutab ümbritsevat vabalt valitud viisil;

2.väljendab joonistades, maalides, voolides ja meisterdades meeleolusid ja fantaasiaid;

3.kasutab kunstitöö loomiseks erinevaid vahendeid;

4.kujutab inimesi neile iseloomulike tunnuste kaudu;

5.keskendub alustatud tegevusele ja loob oma kunstitöö;

6.loob esemeid erinevaid tehnikaid ja materjale kasutades ning räägib nende otstarbest;

7.koostab ise või valib tööst lähtuvalt sobivad motiivid või vahendid eseme kaunistamiseks;

8.kirjeldab kunstiteoseid, nende värve ja meeleolu.

5.6 Valdkond MUUSIKA

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

1.tunneb rõõmu laulmisest ja musitseerimisest;

2.suudab keskenduda kuulatavale muusikapalale;

3.suudab ennast loovalt väljendada laulmise, liikumise, tantsimise ja pillimängu kaudu;

4.suudab musitseerida nii rühmas kui ka üksi.

KOHTLA-JÄRVE LASTEAED RUKKILILL

Valdkonna Muusika sisu:

- 1.laulmine;
- 2.muusika kuulamine;
- 3.muusikalis-rütmiline liikumine;
- 4.pillimäng.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1.on esikohal emotsionaalne ja aktiivne muusikaalane tegevus;
- 2.kujundatakse ja arendatakse lapse muusikalis-loomingulisi võimeid, samuti kultuurilis-sotsiaalset aktiivsust ning väärtushinnanguid;
- 3.arvestatakse lapse individuaalseid eeldusi ning toetatakse eduelamusele ja tunnustusele;
- 4.kasutatakse muusikat lõimiva tegevusena ka teistes õppe- ja kasvatustegevuse valdkondades nagu Keel ja kõne, Kunst jne; muusika on igapäevaelu osa, nii argi- kui ka pidulike sündmuste puhul;
- 5.seostatakse üksteisega muusika kuulamine, laulmine, pillimäng, muusikalis-rütmiline liikumine, mängud ja tantsud;
- 6.muusikapalade (laulud, palad muusika kuulamiseks, tantsud ja mängud, pillilood) valikul arvestatakse laste huvidega ning ea- ja jõukohasusega.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kuni 3 aastane laps:

- 1.kuulab ja jälgib õpetaja laulu
- 2.sooritab koos õpetajaga lihtsamaid liikumisi vastavalt laulu tekstile (nt. Paigaltammumine, keerutamine üksikult, koosjalu hüplemine, lehvitamine, käte peitmine selja taha, viibutamine sõrmega, kükitamine)
- 3.tunneb rõõmu kuukatavast laulust või muusikapalast
- 4.mängib õpetaja ettenäitamisel kaasa kuulatud muusikale kehapillil (plaksutab, patsutab kaasa pulssi või rütmi)

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 3-4 aastane laps:

- 1.huvitub laululistest tegevustest, püüab õpetajaga kaasa laulda (lauldes kaasa nt. Üksikuid silpe, sõnu, laululõike)
- 2.osaleb laulude esitamises (plaksutab või laulab kaasa)
- 3.liigub koos õpetajaga vastavalt muusika meeleolule, arvestades pulssi ja meetrumit (nt. kõnd ja jook, päkkadel kõnd, ühe ja vaheldumisi kahe jalaga koputamine, keerutamine paarilisega)

KOHTLA-JÄRVE LASTEAED RUKKILILL

4.reageerib emotsionaalselt muusikaiseloomule (nt. plaksutab, kõigutab keha, vmt.)

5.mängib muusikat kuulates, liikudes ja lauldes kaasa pulssi või rütmi kehapillil, kõlapulkadel, randmekuljustel, väikesel trummil ja marakal

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 4-5 aastane laps:

1.laulab rühmaga samas tempos

2.laulab peast lihtsamaid õpitud rahva- ja lastelaule

3.väljendab muusika meeleolu liikumise kaudu (nt. loova liikumisega)

4.tantsib, kasutades eakohaseid tantsuelemente (nt. põlvetoostekõnd ja -jooks, liikumine hanereas ja ringis)

5.osaleb laulumängudes

6.kuulab laulu ja muusikapala

7.väljendab emotsionaalselt kuulatud muusikas tajutud kontrastseid meeleolusid liigutuste ja liikumisega

8.tunneb kuulmise järgi ära mõningaid õpitud laule

9.mängib rütmipille (nt. kõlakarpi, trummi, kuljuseid, pandeirat muusika kuulamise, liikumise ja laulmise saateks ja eristab kuulates neid tämbri järgi

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 5-6 aastane laps:

1.laulab väljahingamisel loomuliku häälega

2.esitab laule rühmaga samas tempos

3.laulab peast teistega koos mõningaid rahva- ja lastelaule

4.muudab liikumist muusikaosade ja muusikaliste väljendusvahendite vaheldumise põhjal (tempo, dünaamika, register), arvestades pulssi ja meetrumit (nt. liigub hanereas ja ringis nii üksi kui ka paaris)

5.esitab õpetaja seatud tantse, kasutades õpitud tantsuelemente

6.kuulab laulu ja muusikapala huviga

7.väljendab kuulatud muusikas tajutud meeleolusid erinevate muusikaliste tegevuste (liikumise, laulmise, pillimängu) kaudu, näiteks järgib tempot ja rütmikehalise liikumisega või, tundes ära õpitud laulu (kuulates nii meloodiat kui ka sõnu), hakkab kaasa laulma

8.mängib ja tunneb kuulates tämbri järgi ära õpitud rütmipille

10.mängib rütmisaateid lasteriimidele ja -lauludele

11.ansamblimängus osaledes alustab ja lõpetab koos teistega, mängib nendega ühes tempos

12.mängib tamburiini, kõlatoru, võrutrummi ja kastanjette

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- 1.laulab ilmekalt loomuliku pehme häälega ja vaba hingamisega
- 2.laulab peast eakohaseid rahva- ja lastelaule nii rühmas/ansambelis kui ka üksi;
- 3.suudab laulu või muusikapala tähelepanelikult kuulata ning kuulatud muusikat iseloomustada eakohase sõnavaraga
- 4.eristab kuulmise järgi laulu ja pillimängu, lihtsamaid žanre (hällilaul, marss, rahvalaul, tantsuviis)
- 5.eristab tämbri ja kõla järgi õpitud pille;
- 6.mängib eakohastel rütmi- ja meloodiapillidel (kõlaplaadid, ksülofon, metallofon, kellamäng, guiro, triangel,) õpitud lauludele ja instrumentaalpaladele lihtsaid kaasmänge;
- 7.mängib lastepillidel ja oskab mängida ka pilliansambelis
- 8.liigub vastavalt muusika meeleolule;
- 9.väljendab ennast loovalt muusikalis-rütmilise liikumise kaudu toetudes õpitud muusikalisteele väljendusvahenditele (tempo, dünaamika,register, muusika meeleolu), kasutab kül- ja eesgaloppi ning hüpaksammu
- 10.sooritab tantsuliigutusi sünkroonselt, väljendusrikkalt ja õige kehahoiuga
- 11.kõnnib, jookseb ja reageerib muusika tempo muutustele rütmiliselt täpselt (nt muudab liikumissuunda muusika dünaamika ja tempo järgi)

5.7 Valdkond LIIKUMINE

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1.tahab liikuda ja tunneb liikumisest rõõmu;
- 2.suudab pingutada sihipärase tegevuse nimel;
- 3.tegutseb aktiivselt üksi ja rühmas;
- 4.mõistab kehalise aktiivsuse olulisust inimese tervisele;
- 5.järgib esmaseid hügieeni- ja ohutusnõudeid.

Valdkonna Liikumine sisu:

- 1.kehalise kasvatusalased teadmised: ohutus, enesekontroll ja hügieen;
- 2.põhiliikumised;
- 3.liikumismängud;
- 4.erinevad spordialad;
- 5.tants ja rütmika.

KOHTLA-JÄRVE LASTEAED RUKKILILL

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1.arvestatakse, et põhiliikumised eeldavad igapäevast suunamist: liigutusoskused, liikumisosavus ja teised liikumisvõimed (vastupidavus, jõud, kiirus, paindumus) kujunevad ja arenevad tegevuste regulaarsel kordamisel;
- 2.rikastatakse lapse liikumis- ja tegevusvõimalusi sportlik-arenduslike liikumisviisidega – jalgrattasõit, suusatamine, uisutamine, ujumine jms;
- 3.peetakse oluliseks kõlbeliste põhimõtete ja enesekindluse kujundamist: regulaarsel tegelemisel kehaliste harjutustega kujunevad positiivsed iseloomuomadused;
- 4.suunatakse last oma oskusi, võimeid ja koostööd hindama, kaaslastega arvestama, oma emotsioone kontrollima ja valitsema; mõistma ühe või teise kehalise harjutuse vajalikkust;
- 5.mitmekesisatakse põhiliikumiste, koordineerimise, rühi, tasakaalu, liikumisvõime ja peenmotoorika (täpsus, näo- ja sõrmelihaste kontrollioskus) arendamist ja tagasiside andmist.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kuni 3 aastane laps:

- 1.sooritab harjutusi aktiivselt ja entusiastlikult;
- 2.liigub õpetaja juhendamisel ohutult;
- 3.ronib ning roomab üle ja läbi väikeste takistuste;
- 4.kõnnib piiratud pinnal;
- 5.säilitab kõndides ja joostes sihi;
- 6.hüpitab käes palli ning jälgib selle suunda;
- 7.sooritab ettenäitamise ja juhendamise järgi asendeid ja liikumisi;
- 8.jookseb veereva vahendi (palli) järel;
- 9.mängib koos juhendaja ning kaaslastega kõnni- ja jooksumänge;
- 10.kasutab liikudes rütmipille juhendaja abil;
- 11.sobitab juhendaja abil liikumist muusika järgi;
- 12.mängib vabamängus iseseisvalt.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 3-4 aastane laps:

- 1.arvestab rühmakaaslasi aktiivses tegevuses;
- 2.sooritab põhiliikumisi;
- 3.säilitab liikudes tasakaalu nii tasakaalupingil kui ka vähendatud pinnal;
- 4.sooritab võimlemisharjutusi eri asenditest ja erinevate vahenditega;
- 5.teeb harjutusi ettenäitamise ja juhendamise järgi ühtses tempos õpetaja ning kaaslastega;

KOHTLA-JÄRVE LASTEAED RUKKILILL

- 6.teeb painduvust ja kiirust arendavaid harjutusi;
- 7.mängib matkiva sisuga 1-2 reeglina kõnni- ja jooksumänge;
- 8.mängib iseseisvalt aktiivse liikumisega mängu;
- 9.veab tühja kelku;
- 10.liigub suuskadel otsesuunas;
- 11.kõnnib, jookseb ja hüpleb rütmiliselt muusika järgi;
- 12.sooritab õpetaja juhendamisel liigutusi muusika järgi erinevas tempos;
- 13.matkab õpetajaga või vanematega looduses;
- 14.teeb kaasa kuni 500 m pikkuse rännaku ja püsib kolonnis.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 4-5 aastane laps:

- 1.sooritab harjutusi õpetaja korralduste ja sõnalise seletuse järgi;
- 2.sooritab põhiliikumisi kombinatsioonides ja õpitud harjutustes;
- 3.teeb koordineerimise, tasakaalu ja osavust arendavaid harjutusi;
- 4.teeb harjutusi väikevahenditega;
- 5.sooritab juhendamisel kuni neljast harjutusest koosnevat kombinatsiooni;
- 6.hoiab oma kohta erinevates rivistustes: kolonnis, ringis, viirus;
- 7.mängib 2-4 reeglina liikumismänge;
- 8.pingutab end rühmategevustes ühise eesmärgi nimel;
- 9.kasutab suuskadel liikudes käte abi;
- 10.sooritab imiteeritavaid liigutusi muusika järgi;
- 11.plaksutab ja liigub vastavalt rütmile;
- 12.algatab iseseisvalt mängu;
- 13.tegutseb iseseisvalt lasteaia õuealal.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 5-6 aastane laps:

- 1.teab spordivahendite nimetusi ning kasutab erinevaid spordivahendeid ohutult, sobival viisil ja kohas;
- 2.kasutab põhiliikumisi aktiivses tegevuses ja mängudes;
- 3.käsitseb väikevahendeid aktiivses tegevuses;
- 4.ronib varbseinal vahelduva sammuga ning täidab lisäülesandeid;
- 5.teeb vahenditega harjutusi eakohaselt tehniliselt õigesti;
- 6.valitseb oma liigutusi koordineerimise ja tasakaalu nõudvaid harjutusi tehes;
- 7.sooritab tasakaalu, painduvust ja osavust arendavaid harjutusi;
- 8.mängib kollektiivseid võistlusmänge;

KOHTLA-JÄRVE LASTEAED RUKKILILL

- 9.osaleb jõukohastes teatevõistlustes (nt joonejooksud);
- 10.tunnustab nii enda kui ka vastasmeeskonna edu;
- 11.veab üksi, kahekesi, kolmekesi kelgul kaaslast;
- 12.suusatades kasutab libisemist;
- 13.liigub vastavalt muusika tempo kiirenemisele ja aeglustumisele;
- 14.suudab sõita tõukerattaga ja kaherattalise rattaga;
- 15.sooritab rännakuid ja orienteerub koos õpetajaga.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- 1.keskendub sihipäraseks kehaliseks tegevuseks;
- 2.peab liikumisel ja mängimisel kinni üldistest ohutusreeglitest, valides sobivad paigad ja vahendid;
- 3.sooritab põhiliikumisi pingevabalt, nii et liigutused on koordineeritud, rütmilised;
- 4.sooritab painduvust, kiirust, vastupidavust ja jõudu arendavaid harjutusi;
- 5.säilitab tasakaalu paigal olles ja liikumisel;
- 6.kasutab harjutuste sooritamisel mõlemat kätt, täpsust nõudvas tegevuses kasutab domineerivat kätt;
- 7.matkib täiskasvanut harjutuste sooritamisel;
- 8.sooritab üheaegselt kaaslasega rütmiliikumisi;
- 9.liigub vastavalt enda tekitatud rütmile ühtlase ja vahelduva tempoga;
- 10.kasutab liikumisel erinevaid vahendeid (lindid, rätikud, rõngad, suusad, kelgud jne);
- 11.mängib sportlike elementidega mängu (korvpall, jalgpall jne);
- 12.peab kinni kokkulepitud mängureeglitest;
- 13.nimetab erinevaid spordialasid ja Eesti tuntumaid sportlasi.

VI LAPSE ARENGU ANALÜÜSIMISE NING HINDAMISE PÕHIMÕTTED JA KORRALDUS

1. Lapse arengu analüüsimine ja hindamine on oluline lapse eripära mõistmiseks, erivajaduste väljaselgitamiseks, positiivse enesehinnangu ja arengu toetamiseks ning õppe- ja kasvatustegevuse kavandamiseks koostöös lapsevanemaga.
2. Lapse arengu hindamine on osa igapäevasest õppe- ja kasvatusprotsessist. Pedagoogid viivad vaatlusi läbi kindla plaani alusel ning lapsi jälgitakse nii igapäevatoimingutes, vabamängus kui ka pedagoogi suunatud tegevustes.
3. Lapse arengu hindamise aluseks on eeldatavad üldoskused ning õppe- ja kasvatustegevuse

KOHTLA-JÄRVE LASTEAED RUKKILILL

valdkondade tulemused.

4. Lapse arengut kirjeldatakse lapsest lähtuvalt, väärtustades saavutatut ning tunnustades lapse toimetulekut, arenemist, positiivseid hoiakuid ja huvi.

5. Hindamisel kaasatakse oma valdkonnas ka teisi lasteaia töötavaid spetsialiste (tervishoiutöötaja, logopeed, muusika- ja liikumisõpetaja).

6. Lasteasutuse pedagoogiline nõukogu otsustab, milliseid meetodeid kasutada lapse arengu hindamisel. Rühmaõpetaja tutvustab lapsevanemale lapse arengu hindamise põhimõtteid ja korraldust:

Laste tööd kogutakse arengumappi (vt.dokument „Lapse arengumapp“), mis annab hea ülevaate lapse arengu dünaamikast ja kajastab sisuliselt lapse individuaalse arengu lugu.

Laste arengu jälgimisel ja hindamisel kasutavad õpetajad vaatlust, vestlust, intervjuud. Saadud tähelepanekud märgitakse üles lapse arengutabelis. Arengutabelid on koostatud mitmeks aastaks:

1 – 2 aastasele lapsele, 2 – 3 aastasele lapsele, 3 – 4 aastasele lapsele, 4 – 5 aastasele lapsele, 5 – 6 aastasele lapsele ja 6 – 7 aastasele lapsed. (ELIIS infosüsteemis)

7. Lapse arengut tuleb hinnata regulaarselt. Rühmaõpetaja täidab 2 kord aastas lapse arengutabeli.

Kokkuvõtte laste arengu hindamisest teevad rühmaõpetajad kohe peale laste hindamist ja märgivad ära ülesanded edaspidiseks. Koondhinnangu annavad lastevanematele kevadisel rühmakoosolekul. Hinnang on nimetu, väljendudes arvudes ja esitades ilmnenuid probleeme.

8. Vähemalt üks kord õppeaastas viib pedagoog lapse arengu hindamiseks ja toetamiseks lapsevanemaga läbi arenguestlust, mis:

1) annab tagasisidet lapse arengust ja õppimise tulemustest;

2) selgitab lapsevanema seisukohad ja ootused lapse arengu suhtes.

Arenguestlus on vestlus koostöö partnerite vahel, et täiendada vastastikku oma informeeritust lapsest.

9. Lapse arengu hindamise ja arenguestluste tulemus dokumenteeritakse «Isikuandmete kaitse seaduses» sätestatud tingimustel. Hindamistulemused on salajased, avaldada võib ainult asjakohastel aruteludel ning sellega otseselt seotud isikute vahel.

10. Lasteaia lõpetamisel koostavad rühma õpetajad laste koolivalmiduse kaardi (ELIIS infosüsteemis), mis väljastatakse lapsevanemale lasteaia lahkumisel. Koolivalmiduse hindamiseks viiakse läbi kevaditi (aprill) kus on kirjeldatud lapse areng erinevates valdkondades. Koolivalmiduse kaart allkirjastatakse nii lapsevanema kui rühma õpetajate poolt.

Lapse lasteaist lahkumisel ja lasteaia lõpetamisel säilitatakse arengutabelid arhiivis 3 aastat, seejärel kuuluvad arengutabelid hävitamisele.

11. Vajadusel koostavad rühma pedagoogid õppeaasta algul koostöös logopeedi/spetsialistidega ning

KOHTLA-JÄRVE LASTEAED RUKKILILL

lapsevanemaga lapsele individuaalse arenduskava (vt.dokument „Juhendmaterjal lapse individuaalse arenduskava koostamiseks). Vähemalt üks kord õppeaastas tehakse kokkuvõtte individuaalse arenduskava rakendumisest, arengukeskkonna sobilikkusest ning lapse edasistest vajadustest.

VII KOOLIVALMIDUSKAARDI JUHEND

Lasteaia lõpetamisel koostavad rühma õpetajad laste koolivalmiduse kaardi (Lisa 2, ELIIS infosüsteemis), mis väljastatakse lapsevanemale lapse lasteaiaist lahkumisel. Koolivalmiduse hindamine viiakse läbi kevaditi (aprill) kus on kirjeldatud lapse areng erinevates valdkondades. Koolivalmiduse kaart allkirjastatakse nii lapsevanema kui rühma õpetajate poolt.

Koolivalmiduskaardi sisu on last positiivselt kirjeldav. Lapsevanemad saavad kaarti allkirjastades enamasti kindlustunde lapse kooliks valmisolekust. Lahter *lapse arengu tugevad küljed* annab kooliõpetajale informatsiooni, mis võimaldab paremini ja kiiremini luua lapsega kontakti. Lahter *arendamist vajavad küljed, soovitusel* võimaldavad vajadusel lasteaiaõpetajal nimetada parendamist vajavad oskused ning lapsevanemal lapsega antud valdkondades täiendavalt tegeleda ning vajadusel alustada koolis kohest tugiteenuste osutamist.

Koolivalmiduse kaart täidetakse kahes eksemplaris, millest üks jääb lasteaeda.

VIII INDIVIDUAALSE ARENDUSKAVA JUHEND

Individuaalne arenduskava (vt.dokument „Juhendmaterjal lapse individuaalse arenduskava koostamiseks“, ELIIS infosüsteemis) koostatakse konkreetsetele lapsele neis valdkondades, mille arengutase erineb eelnevast eakohasest arengust. Tegevusvaldkonnad koosnevad väiksematest osavaldkondadest. Iga tegevusvaldkonna oskuste arendamine eeldab tihedat seost teiste valdkondadega.

Individuaalne arenduskava koostatakse kohe pärast arengu mitmekülgset jälgimist ja lähima arengu tsooni määramist: selle koostamisel osalevad kõik lapsega tegelevad erialaspetsialistid ja vanemad. Individuaalse arenduskava koostamise põhimõtted kinnitab lasteaia pedagoogiline nõukogu. Konkreetse individuaalse arenduskava koostavad ja selle rakendamise eest vastutavad rühmaõpetajad, logopeed ja spetsialistid koostöös lapsevanematega.

KOHTLA-JÄRVE LASTEAED RUKKILILL

Individuaalne arenduskava kaitseb lapse huvisid ja arvestab tema arengutaset. Iga arenguvaldkond esitab konkreetselt lapsest lähtuvate õppeeesmärkidena, millest juhitudvad nii lapsevanemad kui lasteaia õpetajad.

Individuaalne arenduskava koostamine:

1. Lapse arengutaseme esialgne analüüsimine. Konsulterimine vajadusel erispetsialistidega.
2. Lühi- ja pikkaajaliste eesmärkide püstitamine lapse arendamiseks. Individuaalse arenduskava koostamine konkreetseks perioodiks.
3. Õpetamine ja arendamine ning oluliste muutuste fikseerimine lapse arengumapis.
4. Hinnangu andmine lapse saavutustele ja sellele vastavalt korrigeerimine.

Individuaalse arenduskava rakendamisel peavad osalema laps, õpetajad ja lapsevanemad.

Hinnangu andmisel on aluseks arenduskava tulemuste analüüs. Sõltuvalt sellest kas eesmärkides püstitatu on omandatud täielikult, pole omandatud või on seda osaliselt. Seega loetakse arenduskava täielikult või osaliselt täidetuks. Kui täitmata on jäänud olulisi eesmarke või mitmed eesmärgid on osaliselt täidetud, siis tuleb antud arengukava analüüsida, muuta, täiendada ja edasi arendada.

Õppekava uuendamise ja täiendamise kord

Lasteaed Rukkilill õppekava uuendatakse ja täiendatakse lähtuvalt sisehindamise tulemustest, kus kajastub, kuidas soodustab õppekava ning sellest lähtuv õppe- ja kasvatustegevus laste arengut, mängu ja õppimist.

Õppekava rakendumist analüüsitakse üks kord aastas kevaditi pedagoogilises nõukogus.

Õppekava täiendamise ja muutmise aluseks on pedagoogilise nõukogu otsused, mis on läbi arutatud hoolekogus.

Õppekava muudatused kinnitab lasteaia direktor käskkirjaga.

Hoolekogu 25.10.2023 kooskõlastus

Pedagoogilise nõukogu 29.01.2024 koosoleku protokoll

Õppekava kinnitatud 01.02.2024 käskkirjaga nr.4-Ü

Kasutatud kirjandus

- 1.Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava
(Riigi Teataja I,11.06.2008, 23, 152)
- 2.Koolieelse lasteasutuse seadus
(Riigi Teataja I, 2009, 15, 93)
- 3.Käsiraamatute komplekt:
 - Õppe- ja kasvatustegevuse korraldus
 - Õppe- ja kasvatustegevuse valdkonnad
 - Üldoskuste areng koolieelses eas
 - Lapse arengu hindamine ja toetamine(Riikliku Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus, Tallinn 2009)
- 4.Laps ja lasteaed
(Lasteaiaõpetaja käsiraamat , Atlex 2005)
- 5.E.Noor, I.Rohtla Matemaatika koolieelikutele
(Õpetajaraamat, Koolibri 2004)
- 6.www.tarkvanem.ee

IX LISAD

Lisa 1

Sõimerühma päevakava

(kuni 3 aastased lapsed)

7.00 – 8.00	laste saabumine lasteaeda, suhtlemine ja info vahetamine lapsevanematega, laste vaba- ja valiktegevus ning mäng, individuaalsed tegevused lastega *
7.55 – 8.00	hommikuvõimlemine *
8.00 – 8.10	igapäevatoimingud - eneseteenindusoskuste praktiseerimine ja ettevalmistus hommikusöögiks
8.10 – 8.40	hommikusöök
8.40 – 9.00	eneseteenindusoskuste praktiseerimine - hügieeniprotseduurid pärast sööki
9.00 – 10.00	hommikuring, pedagoogi organiseeritud lõimitud õppe- ja kasvatustegevused ning mängud lastega alarühmades *
10.00 – 10.30	igapäevatoimingud - eneseteenindusoskuste praktiseerimine - ettevalmistus õue minekuks
10.30 – 11.30	õuesviibimise aeg - õuesõpe / jalutuskäigud / õppekäigud / vaatlused liikumistegevused ja -mängud, laste vaba- ja valikmäng
11.30 – 11.45	igapäevatoimingud – rühma tulek, ettevalmistus lõunasöögiks
11.45 – 12.15	lõunasöök
12.15 – 12.45	igapäevatoimingud – hügieeniprotseduurid ja eneseteenindusoskuste praktiseerimine ning ettevalmistus uneajaks
12.45 – 15.00	unejutu / -laulu kuulamine ja uneaeg
14.00 – 15.00	järkjärguline ärkamine ja hügieeniprotseduurid, vaikne tegevus ja tegelemine lastega
15.00 – 15.30	pedagoogi juhitud tegevused ning mängud kogu rühmaga ja alarühmades ja individuaalselt, laste vaba- ja valikmäng
15.30 – 15.40	igapäevatoimingud – ettevalmistus õhtuooteks
15.40 – 16.10	õhtuode
16.10 – 16.20	eneseteenindusoskuste praktiseerimine - hügieeniprotseduurid pärast sööki
16.20 – 18.00	laste vabamäng ja valiktegevused, individuaalne töö ja tegelemine lastega
	laste kojumine, lapsevanema tagasisidestamine *

*soodsate ilmastikuolude korral maist – septembrini ka õues

KOHTLA-JÄRVE LASTEAED RUKKILILL

Lasteaiarühma päevakava

(3 – 5 aastased lapsed)

7.00 – 8.00	laste saabumine lasteaeda, suhtlemine ja info vahetamine lastevanematega, laste vaba- ja valiktegevus ning mäng, individuaalsed tegevused lastega *
8.00 – 8.10	hommikuvõimlemine *
8.10 – 8.20	igapäevatoimingud - eneseteenindusoskuste praktiseerimine - ettevalmistus hommikusöögiks
8.20 – 8.50	hommikusöök
9.00 – 10.15	hommikuring, pedagoogi organiseeritud lõimitud õppe- ja kasvatustegevused ning mängud kogu rühmaga ja alarühmades *
10.15 – 10.45	igapäevatoimingud - eneseteenindusoskuste praktiseerimine - ettevalmistus õue minekuks
10.45 – 12.00	õuesviibimise aeg - õuesõpe / jalutuskäigud / õppekäigud / vaatlused, liikumistegevused ja -mängud, laste vaba- ja valikmäng
12.00 – 12.15	rühma tulek, igapäevatoimingud - eneseteenindusoskuste praktiseerimine, ettevalmistus lõunasöögiks
12.15 – 12.45	lõunasöök
12.45 – 13.15	igapäevatoimingud - eneseteenindusoskuste praktiseerimine - ettevalmistus puhkeajaks
13.15 – 15.00	puhkeajaks – unejutu kuulamine, vaikuseminutid (uni või vaikne tegevuse)
14.30 – 15.00	järkjärguline ärkamine ja eneseteenindusoskuste praktiseerimine, vaikne tegevus
15.00 – 16.00	pedagoogi organiseeritud õppe- ja kasvatustegevused ning mängud kogu rühmaga ja alarühmades ja individuaalselt, laste vaba- ja valikmäng
16.00 – 16.10	igapäevatoimingud – ettevalmistus õhtuooteks
16.00 – 16.30	õhtuoode
16.30 – 18.30	laste vabamäng ja valiktegevused, individuaalne töö lastega
	huvitegevus, laste kojumine, lapsevanema tagasisidestamine *

*soodsate ilmastikuolude korral aprillist – oktoobrini ka õues

KOHTLA-JÄRVE LASTEAED RUKKILILL

Lasteaiarühma päevakava

(6 – 7 aastased lapsed)

7.00 – 8.00	laste saabumine lasteaeda, suhtlemine ja info vahetamine lapsevanematega, laste vaba- ja valiktegevus ning mäng, individuaalsed tegevused lastega *
8.00 – 8.15	Hommikuvõimlemine *
8.15 – 8.30	igapäevatoimingud ja ettevalmistus hommikusöögiks
8.30 – 9.00	hommikusöök
9.00 – 10.30	hommikuring, pedagoogi organiseeritud lõimitud õppe- ja kasvatustegevused ning mängud kogu rühmaga ja alarühmades *
10.30 – 11.00	igapäevatoimingud ja ettevalmistus õue minekuks
11.00 – 12.15	õuesviibimise aeg - õuesõpe / jalutuskäigud / õppekäigud / vaatlused, liikumistegevused ja -mängud, laste vaba- ja valikmäng
12.15 – 12.30	igapäevatoimingud – rühma tulek, ettevalmistus lõunasöögiks
12.30 – 13.00	lõunasöök
13.00 – 13.30	igapäevatoimingud ja ettevalmistus puhkeajaks
13.30 – 15.00	puhkeaeg – unejutu kuulamine, vaikuseminutid, valikuvõimalus une või vaikse tegevuse vahel
14.30 – 15.00	järkjärguline ärkamine ja hügieeniprotseduurid, vaikne tegevus
15.00 – 16.00	pedagoogi organiseeritud õppe- ja kasvatustegevused ning mängud kogu rühmaga ja alarühmades ja individuaalselt, laste vaba- ja valikmäng
16.00 – 16.10	igapäevatoimingud – ettevalmistus õhtuooteks
16.10 – 16.40	õhtuoode
16.40 – 18.30	laste vabamäng ja valiktegevused, individuaalne töö lastega
	huvitegevus, laste kojuminek, lapsevanema tagasisidestamine *

*soodsate ilmastikuolude korral aprillist – oktoobrini ka õues

LAPSE KOOLIVALMIDUSE KAART

Lapse ees- ja perekonnanimi

Lasteasutus

Sünniaeg:

Osalet lasteaia tegevustes: viibitud ajavahemik ehk mis ajast ajani

Kodune keel(ed):

Laps on vasaku/parema käeline.

Üldoskuste areng
Mänguoskused: reeglitega arvestamine, oskus kaotada, erinevate mängude puhul
Sotsiaalsed oskused: suudab oma käitumist ja emotsioone kontrollida; algatab mängu ja tegevusi; loob sõprussuhteid; järgib rühmas reegleid; talub muutusi ja vanematest eemalolekut; suudab tegutseda iseseisvalt;.....
Tunnetusoskused:
Õpioskused:

Vaimne areng
Mina ja keskkond. Näiteks. Oskab kirjeldada (nimetada) kodukoha loodust ja tuntumaid taimi, loomi; selgitab ilmastikunähtusi ja inimeste tegevusi sõltuvalt aastaajadest, ööpäevast; kirjeldab võimalikke ohte kodus, liikluses, veekogul; oskab jalakäijana liigelda; järgib isikliku hügieeni nõudeid; oskab eristada tervisele kahjulikku ja kasulikku; tutvustab iseennast, teab oma elukohta, räägib oma perest (kas vastab ise või vastab küsimustele);
Keel- ja kõne
Eristab sõnas häälikud ja määrab nende järjekorra (häälib) (iseseisvalt, abiga); loeb veerides/ladusalt kahe silbilisi sõnu; nimetab ja kirjutab joonistähti; jutustades annab edasi põhilise, seosed, detailid; aktiivse ja passiivse sõnavara iseloomustus
Eesti keel kui teine keel
Matemaatika
Loendab ...-ni ja tagasi; liidab ja lahutab 5 (10) piires; võrdleb arve; tunneb numbreid, teab ja nimetab (tunneb ära) geomeetrilised kujundid, saab aru / oskab lahendada matemaatilisi jutukesi; orienteerub paberil (all, ülal, vasakul, paremal, nurgas)

KOHTLA-JÄRVE LASTEAED RUKKILILL

Kunst
Muusika <i>nt rütmitungetus</i>

Füüsiline areng (<i>üld- ja peenmotoorika</i>)	
<i>Tasakaal, koordineerimine, domineeriv käsi, rütmiliigutuste sooritamine, vahendite kasutamine, pliiaatsid-pintslid, värvimise- kirjutamise korrektsus</i>	
Koolieelses lasteasutuses rakendatud tugiteenused (<i>on/ei ole</i>)	
<i>Individuaalne lähenemine, juhendamine, lisatöö, IAK, logop abi, tugisik, töötamine-tegutsemine väikeses grupis (nt 3 last),</i>	
Kokkuvõte lapse koolivalmidusest	
On / ei ole kooliküps, on/ei ole soovitatav kooli minna	
Lapse arengu tugevad küljed	Arendamist vajavad küljed
<i>Muu, mis väärrib esiletoomist</i>	
<i>(siia võib lisada nt käitumisprobleemid, mida mujale ei saanud panna)</i>	

Laps on omandanud või osaliselt omandanud (sobiv jätta või alla joonida) vajalikud pädevused põhikooli riiklikule õppekavale õppima asumiseks.

* Vanem esitab koolivalmiduskaardi kooli, kus laps asub täitma koolikohustust. (*Koolieelse lasteasutuse seadus §16 lg 5*)

Õpetajad/nimed:

Logopeed/nimi (vajadusel):

Lapsevanem

Lasteasutuse direktor või õppealajuhataja:

Allkirjastamise kuupäev: